FAMILIA
SFÂNTULUI IERARH

VASILE CEL MARE

CĂLĂUZĂ ORTODOXĂ

PERIODIC EDITAT DE ARHIEPISCOPIA DUNĂRII DE JOS

ANUL XXXV - IANUARIE 2026 - NR. 446

Din sumar:

Viaţa bisericească în Arhiepiscopia Dunării de Jos, în anul 2025

pp. 9-23

Sărbătoarea Botezului Domnului în Eparhia Dunării de Jos

pp. 24-25

„Doamne, iubit-am bunăcuviinţa casei Tale...“

pp. 26-28

COMITETUL DE REDACŢIE:

Președinte:
ÎPS Arhiepiscop
dr. Casian Crăciun

Membri:
prof. univ. dr. Ionel Cândea;
arhim. dr. Daniil Oltean;
pr. Eugen Drăgoi;
pr. dr. Lucian Petroaia;
pr. Gelu Aron;
pr. Gabriel Radu Mungiu

Secretar de redacţie:
pr. dr. Alexandru Bulgaru

Tehnoredactare şi design copertă:
ing. Simona Mavromati

Foto:
Cristian Gîrliceanu

Adresa redacţiei:
Arhiepiscopia Dunării de Jos, str. Domnească nr. 104, Galaţi, cod 800215
e-mail: calauza@edj.ro
http://www.calauza.edj.ro

Tiparul executat
la Tipografia eparhială
„CANDELA CUVÂNTULUI“
Galaţi
ISSN 1222 - 1767

Tipar offset:
Silviu Păduraru

Articolele nepublicate nu se mai înapoiază. Redacţia nu îşi asumă responsabilitatea cu privire la conţinutul articolelor, aceasta revenind exclusiv autorilor.

COPERTELE

I - Icoana familiei Sfântului Ierarh Vasile cel Mare

IV - Icoana Soborului Sfinţilor Femei Române

PROCLAMAREA „ANULUI OMAGIAL AL PASTORAȚIEI FAMILIEI CREȘTINE“ ȘI „ANULUI COMEMORATIV AL SFINTELOR FEMEI DIN CALENDAR“ *

† Daniel
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a proclamat anul 2026 drept *Anul omagial al pastoraţiei familiei creştine* şi *Anul comemorativ al sfintelor femei din calendar (mironosiţe, mucenițe, monahii, soții și mame)*, recunoscând astfel rolul esențial pe care familia și femeia îl au în cultivarea și promovarea identității creştine, precum și în transmiterea credinței creştine de la o generație la alta.

În epoca actuală, când instituția familiei se confruntă cu provocări multiple, iar rolul femeii în Biserică și în societate necesită o apreciere mai profundă, este necesar să subliniem că familia este nucleul de bază al comunității creştine, iar femeia creştină, soție și mamă, este factor principal de credință, iubire darnică și evlavie statornică.

* Cuvânt rostit în Catedrala Patriarhală, cu prilejul proclamării anului 2026 în Patriarhia Română ca „*Anul omagial al pastoraţiei familiei creştine*“ şi „*Anul comemorativ al sfintelor femei din calendar (mironosiţe, mucenițe, monahii, soții și mame)*“, joi, 1 ianuarie 2026.

Biserica are misiunea de a susține și de a întări familia creștină, oferind îndrumare pastorală și sprijin spiritual pentru toate etapele vieții familiale: pregătirea tinerilor pentru căsătorie, educația creștină a copiilor, rezolvarea problemelor interne și intensificarea legăturilor de iubire dintre membrii familiei. Familia creștină nu este doar o celulă sau o unitate socială, ci și o „*mică biserică*“ („*și casa este o mică biserică*“[1]), după exprimarea Sfântului Ioan Gură de Aur, iar Fericitul Augustin numește familia „*biserica de acasă (ecclesia domestica)*“[2] în care se trăiește și se transmite credința ortodoxă în mod viu și firesc. Sfânta Scriptură descrie legătura lui Dumnezeu cu lumea ca pe o relație de intimitate, ca pe o cununie și o familie (cf. *Efeseni* 5, 21-33). Biserica este locul în care, prin lucrarea curățitoare și sfințitoare a Sfântului Duh asupra sufletului omului smerit, se trăiește iubirea frățească în Dumnezeu-Fiul devenit Om și iubirea părintească a lui Dumnezeu-Tatăl, pe Care Domnul nostru Iisus Hristos ne-a învățat să-L chemăm astfel: „Tatăl nostru, Care ești în ceruri“. Biserica, plină de harul Preasfintei Treimi, este, deci, Familia iubirii de oameni a Preasfintei Treimi, iar familia creștină a fost numită pe drept cuvânt „Biserica de acasă“ („*Ecclesia domestica*“).

Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție ne arată valoarea deosebită a femeii credincioase în viața și în misiunea Bisericii de transmitere a credinței în Dumnezeu. Biserica a promovat demnitatea femeii, mai ales prin faptul că o venerează pe Maica Domnului Iisus Hristos, ca ideal al feminității și al vieții creștine, purtătoare de Dumnezeu și de sfințenie, numind-o Preasfânta (Panaghia). Ea este deodată Fecioară și Mamă, icoană a Bisericii sfințite de harul Preasfintei Treimi, a umanității purtătoare de Hristos și a iubirii smerite și milostive sau darnice.

Alături de Maica Domnului, *sfintele mironosițe* au dovedit o credință statornică și un devotament exemplar față de Domnul Iisus Hristos; *ele au fost primele persoane umane care au primit vestea cea mare a Învierii lui Hristos și primele care au transmis ucenicilor Săi adevărul Învierii Lui*.

De-a lungul istoriei creștine, femeile sfinte au arătat că drumul spre sfințenie nu depinde de apartenența la o anumită categorie socială, ci de conlucrarea persoanei umane cu harul divin, astfel: ***sfintele mucenițe*** care au mărturisit credința lor cu prețul vieții, ***sfintele monahii*** care au ales calea pocăinței, a postului și a rugăciunii neîncetate, dar și ***sfintele soții și mame creștine***, care au îmbogățit tradiția ortodoxă a sfințeniei prin exemplul unei vieți creștine trăite în mijlocul familiei, al comunității eclesiale și al societății.

Familia creștină găsește modele de viață sfântă în numeroase familii sfinte din istoria Bisericii Ortodoxe. De exemplu, în secolul al IV-lea, *familia Sfântului Vasile cel Mare* ne oferă un exemplu remarcabil privind cultivarea sfințeniei în familie: părinții Vasile și Emilia, bunica Macrina cea Bătrână și cinci dintre copii – Sfântul Vasile cel Mare, Sfântul

1. „*Καὶ ἡ οἰκία γὰρ Ἐκκλησία ἐστὶ μικρά*“; Sfântul Ioan Gură de Aur, *Ὑπόμνημα εἰς τὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολήν* (*Comentariu la Epistola către Efeseni*), XX, 6, în: *PG* 62, 143.

2. Fericitul Augustin, *Despre sfânta feciorie; Despre binele văduviei*, EIBMO, București, 2019, p. 155.

Grigorie de Nyssa, Sfântul Petru al Sevastiei, Sfântul Cuvios Navcratie și Sfânta Macrina cea Tânără – *au fost toți opt înscriși ca sfinți în calendarul Bisericii Ortodoxe*. Ei ne arată că educația creștină și trăirea virtuților evanghelice în familie pot forma luminători spirituali pentru toate generațiile. Din acest motiv, **icoana sfinților din familia Sfântului Vasile cel Mare, pictată de doamna Cosmina Miu din București, este icoana Anului omagial 2026 în Patriarhia Română**. *În astfel de modele concrete de viață creștină, familia este mediul în care se învață și se practică virtuțile creștine: rugăciunea fierbinte, iubirea smerită și milostivă, răbdarea, iertarea și ajutorarea celor aflați în nevoi.*

În privința Anului comemorativ 2026, menționăm cu bucurie faptul că, în anul 2025, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a canonizat șaisprezece femei române cu viață sfântă, a căror proclamare generală a canonizării se va realiza la începutul anului 2026, iar proclamările locale ale canonizării acestora vor avea loc în timpul anului 2026, conform zilelor de pomenire din calendarul anului 2026. Împreună cu celelalte sfinte femei române din calendar, ele formează ***Soborul Sfintelor Femei Române***, acestea fiind pomenite în *Duminica Mironosițelor*. Icoana *Soborului Sfintelor Femei Române* a fost pictată de familia Răzvan și Mihaela Bădescu din Buftea. Aceste noi sfinte femei române din calendar ne arată că Biserica Ortodoxă Română a fost totdeauna binecuvântată cu femei credincioase și evlavioase, care au dus lupta cea bună a credinței și au săvârșit în sfințenie călătoria lor pământească (cf. *2 Timotei* 4, 7) în multe forme de slujire: ***mame*** *ai căror copii au devenit sfinți,* ***mucenițe*** *care au apărat credința creștină cu sângele lor,* ***monahii*** *care s-au rugat și au muncit în mănăstiri, femei* ***mărturisitoare*** *care au îndurat persecuțiile pentru numele lui Hristos și* ***soții*** *de voievozi sau domnitori care au sprijinit Biserica și neamul românesc.*

Aceste sfinte femei române sunt pentru noi atât modele de viețuire creștină, cât și rugătoare în cer pentru familia creștină. Mai ales astăzi, când constatăm că familia se confruntă cu multe probleme, manifestate prin creșterea numărului de divorțuri, slăbirea legăturilor dintre bunici, părinți și copii, diminuarea rolului familiei în educația religioasă a copiilor și altele. Tinerii multor familii se luptă cu noi adicții sau dependențe, ca droguri, alcoolism, jocuri de noroc (devenite o plagă socială mai ales prin promovarea exagerată a jocurilor online), exces de utilizare a internetului (sub toate formele lui de dependență) și altele. **De aceea, este necesar ca Biserica să intensifice eforturile pastorale pentru sprijinirea familiei creștine, să dezvolte programe de consiliere și sprijin pentru familiile aflate în dificultate, să ofere educație religioasă adecvată pentru copii și să promoveze valorile familiei creștine mărturisitoare**. Prin centrele de consiliere familială, prin programele de pregătire pentru căsătorie, prin acțiunile de asistență socială și prin activitatea organizațiilor de femei, Biserica Ortodoxă Română va continua să ofere sprijin concret pentru consolidarea familiilor creștine și pentru conștientizarea mai intensă a importanței familiei în viața Bisericii și a societății.

Prin proclamarea acestui *An omagial și comemorativ (2026)*, Biserica Ortodoxă Română dorește să intensifice cultivarea vieții creștine în familie, iubirea dintre soț și soție, dintre copii și părinți și iubirea de Biserică și de neam, spre slava Preasfintei Treimi și binele poporului român.

„2026 – Anul omagial al pastorației familiei creștine și Anul comemorativ al sfintelor femei din calendar (mironosițe, mucenițe, monahii, soții și mame)“, în Patriarhia Română

PROGRAM-CADRU (LITURGIC, CULTURAL ŞI MEDIATIC)

I. În primul semestru al anului 2026 va fi tratată tema: „*Anul omagial al pastorației familiei creștine*“, care va fi prezentată astfel:

1. Familia creștină în lumina învățăturilor Sfintei Scripturi:

a. Familie, credință și iubire conjugală în **Vechiul Testament**:

Familia, instituție divină creată de Dumnezeu, în Eden (*Facerea* capitolele 1-2).

Familia ca spațiu de binecuvântare: Avraam și Sara (*Facerea* 12, 3).

Familia și creșterea copiilor în credința în Dumnezeu (*Deuteronom* 6, 6-7).

Cinstirea părinților, a cincea poruncă a Decalogului (*Ieșirea* 20, 12).

Familia privită ca unitate a poporului lui Dumnezeu, în Vechiul Testament.

b. Familia creștină – spațiu al iubirii și sfințirii, în **Noul Testament**:

Respectul pentru autoritatea și armonia familială (*Luca* 2, 51).

Nunta din Cana Galileei – Mântuitorul binecuvântează familia (*Ioan* 2, 1-11).

Sfânta Taină a Cununiei, Icoană a iubirii lui Hristos față de Biserică (*Efeseni* 5, 22-23; *Evrei* 13, 4).

Familia creștină, loc al formării și creșterii în credință a copiilor (*Efeseni* 6, 1-4).

Familia creștină, loc al armoniei și al manifestării iubirii (*Coloseni* 3, 18-21).

Exemple de familii creștine în cărțile Noului Testament (*Faptele Apostolilor* 18, 2).

2. Despre familia creștină în învățăturile Sfinților Părinți ai Bisericii:

a. Familia ca „Biserică de acasă“ (Sf. Ier. Ioan Gură de Aur);

b. Familia și buna creștere a copiilor (Sf. Ier. Vasile cel Mare; Clement Alexandrinul; Sf. Ioan Casian);

c. Căsătoria, spațiu al binecuvântării lui Dumnezeu și al iubirii responsabile (Sf. Ier. Grigorie de Nazianz; Clement Alexandrinul; Sf. Teofilact al Bulgariei);

d. Căsătoria și iubirea jertfelnică (Sf. Ier. Grigorie de Nyssa);

e. Sfințenia vieții de familie. Modelul patristic al familiei creștine.

3. Lucrarea Bisericii Ortodoxe Române privind pastorația și sprijinirea familiei creștine în societatea contemporană:

a. Provocări la adresa familiei creștine în societatea contemporană și nevoia unei pastorații intense a părinților și copiilor:

– Secularizarea și pierderea valorilor religioase, forme de alterare a reperelor privind familia;

– Relativismul moral și redefinirea valorilor. Necesitatea ancorării familiei în cunoașterea și trăirea în Hristos;

– Crize „moderne“ cu privire la familia creștină și rolul Bisericii în prevenirea sau diminuarea acestora: divorțul, concubinajul, individualismul, absența unui echilibru între carieră și viața de familie, instabilitatea economică, migrația, prozelitismul religios etc.;

– Erodarea autorității părinților și subminarea importanței educației creștine a copiilor;

– Declinul natalității și criza demografică, provocări la adresa familiei creștine.

b. Forme ale pastorației familiei creștine în Biserica Ortodoxă Română:

– Necesitatea și importanța pastorației familiei creștine azi;

– Pastorația familiei creștine cu prilejul administrării unor Sfinte Taine și a unor rânduieli liturgice specifice: Taina Botezului, Taina Spovedaniei, Taina Cununiei, înmormântare etc.;

– Rugăciunea în familie și importanța participării familiei creștine la Sfânta Liturghie și la viața liturgică a Bisericii;

– Programe catehetice, proiecte și alte activități orientate către pastorația familiei creștine și, în special, către implicarea părinților și a copiilor în activitatea parohiei;

– Promovarea unor exemple de familii creștine din istoria poporului român (ex.: familia Brâncoveanu etc.);

– Pastorația familiei creștine aflate în situație de criză: sărăcie, divorț, violență domestică, părinți plecați la muncă în străinătate, părinți și copii cu adicții, decesul copiilor, familii monoparentale etc.;

– Ora de religie și contribuția profesorului de religie la promovarea familiei creștine;

– Factori externi care pot influența activitatea Bisericii de pastorație a familiei creștine;

– Implicații sociale ale pastorației familiei creștine.

II. În al doilea semestru al anului 2026 va fi tratată tema: *„Anul comemorativ al sfintelor femei din calendar (mironosițe, mucenițe, monahii, soții și mame)*“, care va fi prezentată astfel:

1. Repere scripturistice cu privire la femeia creștină:

a. Rolul femeii în transmiterea credinței. Chipuri de femei credincioase în Vechiul Testament:

– Sara, soția lui Avraam, model de credință și ascultare (*Facerea* capitolele 12-23);

– Estera, pildă de curaj și credință (cartea *Estera*);

– Rut, model de devotament și loialitate familială (cartea *Rut*);

– Ana, mama lui Samuel, exemplu de rugăciune și credincioșie (1 *Samuel* capitolele 1-2);

– Dreapta Elisabeta, mama Sfântului Ioan Botezătorul (pomenită la 24 iunie și 5 septembrie);

– Sfânta și Dreapta Ana, mama Fecioarei Maria (pomenită la 9 septembrie);

– Alte femei credincioase din Vechiul Testament: dreapta Solomoni, mama fraților Macabei, proorocița Ana, fiica lui Fanuel, proorocița Olda etc.

b. Chipuri de femei creștine în Noul Testament:

– Maica Domnului, model al mamei creștine;

– Femeile Mironosițe, pilde de credință și devotament;

– Tabita, exemplu de milostenie și slujire creștină (*Faptele Apostolilor* 9, 36-42);

– Priscila, pildă de misionarism creștin (*Faptele Apostolilor* 18, 1-3; 24-26);

– Virtuțile femeii creștine (1 *Petru* 3, 1-7).

2. Învățături patristice despre însușirile femeii creștine și despre rolul acesteia în Biserică și în societate.

3. Sfintele femei din calendar, mărturii și exemple de virtute și jertfelnicie:

a. Chipuri de mucenițe cinstite de Biserica Ortodoxă;

b. Chipuri de sfinte femei cuvioase venerate în calendarul Bisericii Ortodoxe;

c. Chipuri de soții și mame creștine cinstite în calendarul Bisericii Ortodoxe: Sf. Antuza, mama Sf. Ioan Gură de Aur (13 noiembrie), Sf. Monica, mama Fericitului Augustin (4 mai);

Sf. Emilia, mama Sf. Ier. Vasile cel Mare (1 ianuarie); Sf. Nona, mama Sf. Ier. Grigorie Teologul (5 august); Sf. Sofia, mama Sf. Mc. Pistis, Elpis și Agapis (17 septembrie); Sf. Melania cea Bătrână (8 iunie); Melania Romana (31 decembrie) Sf. Teoctista, mama Sf. Teodor Studitul (20 decembrie); **d.** Chipuri de sfinte femei din istoria poporului român: Sf. Mc. Maxima, soția preotului Montanus (26 martie), Sf. Cuv. Teodora de la Sihla (7 august), Sf. Cuv. Teofana Basarab (28 octombrie) etc.

4. Femeia creștină, icoană a iubirii smerite și milostive în învățătura Bisericii Ortodoxe.

5. Prezența femeii creștine în viața parohiei și a comunității monahale, importanța participării la viața și activitățile Bisericii (cântare bisericească, educație, patrimoniu religios, filantropie etc.).

III. Centrul de Presă BASILICA al Patriarhiei Române (Radio TRINITAS, TRINITAS TV, Ziarul LUMINA) va realiza programe și emisiuni, filme documentare, materiale publicistice etc. pentru promovarea tematicii *„2026 – Anul omagial al pastorației familiei creștine* și *Anul comemorativ al sfintelor femei din calendar (mironosițe, mucenițe, monahii, soții și mame)*“, în Patriarhia Română. În acest scop, se va solicita colaborarea Centrelor eparhiale pentru identificarea celor mai relevante mărturii, texte, manuscrise, însemnări, declarații reprezentative, inițiative practice sau evenimente dedicate celor două teme, omagială și comemorativă, ale anului 2026.

IV. Realizarea de studii, comentarii, monografii și cărți de reflecție cu conținut biblico-patristic, moral, liturgic, catehetic, pastoral, social-filantropic, cultural-educativ și istoric pentru prezentarea *„Anului omagial al pastorației familiei creștine*“ și a *„Anului comemorativ al sfintelor femei din calendar (mironosițe, mucenițe, monahii, soții și mame)*“, în Patriarhia Română. Toate aceste lucrări vor respecta cadrele tematice prezentate la paragrafele I și II și vor fi tipărite în publicațiile bisericești centrale și eparhiale, în volume și monografii editate de tipografiile Patriarhiei Române și de cele ale Centrelor eparhiale.

V. La nivelul Patriarhiei Române va fi organizat un *Simpozion internațional* cu invitați din celelalte Biserici Ortodoxe autocefale, dedicat temei: *„2026 – Anul omagial al pastorației familiei creștine* și *Anul comemorativ al sfintelor femei din calendar (mironosițe, mucenițe, monahii, soții și mame)*“.

VI. La nivelul eparhiilor și al instituțiilor de învățământ teologic se vor organiza dezbateri, colocvii și seminarii pe tema: *„2026 – Anul omagial al pastorației familiei creștine* și *Anul comemorativ al sfintelor femei din calendar (mironosițe, mucenițe, monahii, soții și mame)*“.

VII. În cursul anului 2026, în Biserica Ortodoxă Română vor fi organizate activități practice, simpozioane, întâlniri, expoziții, mărturii și evocări privind formele de manifestare ale pastorației familiei creștine și importanța sfintelor femei din calendar (mironosițe, mucenițe, monahii, soții și mame).

VIII. Ca parte a programului-cadru, la Conferința pastoral-misionară semestrială din primăvara anului 2026 se va trata tema *„2026 – Anul omagial al pastorației familiei creștine*“, în cadrele prezentate la paragraful I, iar la Conferința pastoral-misionară semestrială din toamna anului 2026 se va trata tema *„2026 – „Anul comemorativ al sfintelor femei din calendar (mironosițe, mucenițe, monahii, soții și mame)*“, în Patriarhia Română, în cadrele prezentate la paragraful II, cu posibilitatea aprofundării acestora și la conferințele preoțești administrative lunare, pe care le va stabili fiecare eparhie, precum și în cadrul cercurilor pastorale.

IX. În luna octombrie din anul 2026, la *Palatul Patriarhiei* se va organiza o ședință solemnă a Sfântului Sinod cu tema *„2026 – Anul omagial al pastorației familiei creștine*și *Anul comemorativ al sfintelor femei din calendar (mironosițe, mucenițe, monahii, soții și mame)*“, în Patriarhia Română, în cadrul căreia vor fi prezentate activitățile desfășurate în Biserica Ortodoxă Română în contextul celor două teme, omagială și comemorativă, amintite.

Președintele Sfântului Sinod
† Daniel
Arhiepiscopul Bucureștilor,
Mitropolitul Munteniei și Dobrogei,
Locțiitorul Tronului Cezareei Capadociei
și Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Secretarul Sfântului Sinod
† Varlaam Ploieșteanul
Episcop-Vicar patriarhal

VIAŢA BISERICEASCĂ ÎN ARHIEPISCOPIA DUNĂRII DE JOS, ÎN ANUL 2025

Procesiune cu moaștele Sfântului Ierarh Calinic de la Cernica

Cu ajutorul lui Dumnezeu Cel în Treime slăvit, sub permanenta purtare de grijă a Sfântului Sinod al B.O.R. și cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, prezentăm în cele ce urmează Darea de seamă pentru anul 2025, declarat „Anul omagial al Centenarului Patriarhiei Române“ și „Anul comemorativ al duhovnicilor și mărturisitorilor ortodocși români din secolul al XX-lea“. Sunt cuprinse în cele ce urmează principalele capitole ale vieții bisericești desfășurate la Centrul Eparhial, la parohiile, mănăstirile și așezămintele sociale și cultural-educaționale din cuprinsul Arhiepiscopiei Dunării de Jos, cu binecuvântarea și sub îndrumarea Chiriarhului, ajutat de sfetnicii eparhiali, de la protoierii, din parohii, din toate celelalte instituții, așezăminte și asociații de la Dunărea de Jos.

I. Evenimente deosebite în viața Eparhiei

În **anul 2025**, dedicat aniversării **Centenarului Patriarhiei Române și comemorării duhovnicilor și mărturisitorilor ortodocși români din secolul al XX-lea**, în cadrul parohiilor și mănăstirilor din întreaga Eparhie s-au desfășurat numeroase activități liturgice, pastoral-misionare, catehetice și educaționale în cadrul cărora a fost reflectată importanța vieții și lucrării bisericești din ultimul veac, pe pământ românesc. De asemenea, au fost prezentate și popularizate vieţile celor **16 sfinți cuvioși, mucenici și mărturisitori în vremuri de prigoană ateo-comunistă**, canonizați de Sfântul Sinod al Bisericii noastre, a căror proclamare a fost realizată atât prin ceremonia organizată în data de 4 februarie la Catedrala Patriarhală, cât și prin cele locale

Boboteaza la Brăila

din eparhiile respective, receptate cu emoție și însuflețire de către slujitorii și credincioșii din Arhiepiscopia Dunării de Jos, prin prezență concretă, dar și prin intermediul mijloacelor de comunicare ale Centrului de Presă *Basilica* al Patriarhiei Române.

Momentul de referință al anului 2025 l-a constituit, fără îndoială, **sfințirea picturii în mozaic a Catedralei Mântuirii Neamului din 26 octombrie 2025**, un ideal al Bisericii și al Națiunii române împlinit, în acest an jubiliar al Patriarhiei Române, sub permanenta călăuzire și implicare a Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, prin implicarea și strădania tuturor celor care au susținut acest proiect, începând de la membrii Sfântului Sinod, autorități centrale și locale, arhitecții, constructorii și pictorii care au lucrat cu înțelepciune și însuflețire, până la slujitorii și credincioșii care au jertfit cu dragoste și au contribuit financiar la edificarea acestei sinteze monumentale a bisericilor și mănăstirilor de pe întreg cuprinsul țării noastre. La acest eveniment istoric, liturgic și duhovnicesc au participat peste **250 de preoți** și aproximativ **4.500 de credincioși pelerini** din cuprinsul Arhiepiscopiei Dunării de Jos.

Între slujbele dedicate hramurilor de biserici și mănăstriri, sfințirile și pelerinajele de la marile praznice ale Bobotezei, Floriilor, Izvorului Tămăduirii și Sfintei Treimi, un loc important l-au ocupat manifestările prilejuite de **aniversarea a 33 de ani de când Sfântul Apostol Andrei a fost ales ocrotitor spiritual al orașului Galați**, cu acest prilej fiind aduse spre închinare, în perioada **27-30 noiembrie 2025**, cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, **moaștele Sf. Ierarh Calinic de la Cernica**.

Un alt reper în viața Eparhiei Dunării de Jos l-a constituit și **sărbătoarea Sfântului Ierarh**

Boboteaza la Galați

ÎPS Părinte Casian în mijlocul tinerilor olimpici

Nicolae, **ocrotitorul spiritual al oraşului Brăila**. Cu această ocazie s-a derulat o serie de programe liturgice, concerte şi manifestări educaţionale şi filantropice dedicate Sărbătorilor Brăilei.

Aniversarea, în data de **27 septembrie 2025,** a **16 ani de la ridicarea Eparhiei Dunării de Jos la rang de Arhiepiscopie şi a Chiriarhului la demnitatea de Arhiepiscop** a constituit, de asemenea, un popas deosebit în calendarul de suflet al slujitorilor şi credincioşilor de la Dunărea de Jos.

Momente de intensă trăire spirituală şi cu impact deosebit din punct de vedere misionar-catehetic l-au reprezentat: **pelerinajul tinerilor liceeni** la hramul **Mănăstirii „Sf. Treime“ - Buciumeni** (9 iunie 2025), **pelerinajul credincioşilor şi slujitorilor** de la **Sărbătorile Sf. Ap. Andrei, la Galaţi** (27-30 noiembrie 2025) şi **ale Sf. Ierarh Nicolae, la Brăila (4-6 decembrie 2025),** dar mai ales la **pelerinajul** realizat, între **1-14 august 2025**, în aproape 150 de parohii din municipiile Galaţi şi Brăila, precum şi în principalele localităţi din judeţul Galaţi, **cu Icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului de la Mănăstirea Adam**. În unele parohii s-au săvârşit cu acest prilej rânduiala Privegherii, încununată cu slujba Sfintei Liturghii, la care au luat parte numeroşi credincioşi.

Conferinţa **pastoral-misionară** a preoţilor Eparhiei din **sesiunea de primăvară**, dedicată omagierii cu recunoştinţă a memoriei tuturor acelora care s-au ostenit pentru recunoaşterea oficială a Autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române şi dobândirea rangului ei de Patriarhie a fost organizată la Catedrala arhiepiscopală din Galaţi, în data de 27 mai 2025. În cuvântul de învăţătură din cadrul Sfintei Liturghii, ÎPS Părinte Casian al Dunării de Jos a vorbit celor prezenţi despre vieţuirea în şi cu Hristos pentru trăirea unei vieţi harice, plină de lumină, de sinceritate şi ancorată mereu în adevăr, plecând de la citate extrase din cartea „Creştinism, pur şi simplu“ a teologului laic şi apologetului creştin Clive Staples Lewis.

După Sfânta Liturghie, tot în locaşul de cult s-au desfăşurat şi lucrările conferinţei preoţeşti de-

Tedeum în Catedrala Arhiepiscopală din Galaţi la sărbătoarea aniversară a ÎPS Părinte Casian

Sfințirea Sfântului și Marelui Mir

dicate „Anului omagial al Centenarului Patriarhiei Române".

În deschiderea ședinței, ÎPS Părinte Casian al Dunării de Jos a ținut o meditație teologică despre provocările lumii contemporane și misiunea preoțească într-o societatea aflată într-o continuă schimbare.

În cea de-a doua parte a întrunirii, opt preoți au făcut o prezentare succintă a punctelor principale din prelegerile pregătite special pentru această ședință.

În cadrul **sesiunii de toamnă,** închinată cinstirii duhovnicilor și mărturisitorilor ortodocși români din secolul al XX-lea, clerul eparhiei a avut bucuria coslujirii sub protia ÎPS Părinte Casian, în Catedrala Arhiepiscopală, în ziua de pomenire a Sfântului Ioan Gură de Aur.

În cuvântul de învățătură din cadrul Sfintei Liturghii, ÎPS Părinte Casian al Dunării de Jos a vorbit celor prezenți despre sublima și jertfelnica slujire preoțească din cunoscutul tratat „Despre preoție" al Sfântului Ioan Gură de Aur, evidențiind calitățile acestui mare sfânt părinte al Bisericii creștine din primele veacuri, urmat în timpurile noastre de preoți vrednici și jertfelnici, dedicați slujirii, între aceștia numărându-se și Sfântul Preot Mucenic Constantin Sârbu.

În cadrul ședinței, ÎPS Părinte Casian a ținut o meditație teologică despre viața plină de suferință a Sfântului Constantin Sârbu în vremuri pline de nedreptăți sociale, însă transfigurat de lumina harului dumnezeiesc.

În cea de-a doua parte a întrunirii, toți cei prezenți au vizionat filmul documentar dedicat Sfântului Preot Mucenic Constantin Sârbu, realizat în acest an de Trinitas TV.

Totodată, Chiriarhul Dunării de Jos a săvârșit **6 sfințiri de biserici, 2 binecuvântări pentru slujire în biserici noi/restaurate, 2 sfințiri de picturi noi** *și o* **sfințire de raclă**, *precum și* **6 hirotonii în treapta de preot.**

II. Activitatea administrativ-bisericească și a organismelor eparhiale

În cele **8 protopopiate** (**5** în județul Galați și **3** în județul Brăila) care funcționează în cadrul **Arhiepiscopiei Dunăriide Jos**, sunt **470 unități bisericești** (**424** parohii - din care **97** în mediul urban și **327** parohii rurale, **31** filii, **13** mănăstiri - **5** de călugări și

Învierea Domnului la Catedrala Arhiepiscopală

Conferință preoțească semestrială la Catedrala Arhiepiscopală

8 de călugărițe, precum și **2** schituri, unul de călugări și unul de călugărițe).

Slujirea liturgică se desfășoară în **555 locașuri de închinare: Catedrala arhiepiscopală, 469 biserici, 47 capele parohiale sau de cimitir, 30 capele în unități bugetare și 8 paraclise mănăstirești.** Totodată, la ora actuală sunt construite **242 case parohiale** (**50** în **urban** și **192** în **rural**), din care sunt **utilizate concret** ca locuințe de serviciu doar **174**, restul fiind nemobilate sau într-o stare care nu permite, momentan, să fie locuite. De asemenea, **187 de parohii** (**52** în orașe și **135** la sate) **nu au în dotare case parohiale**.

La finalul **anului 2025**, pe schema de personal a Eparhiei erau încadrate **1.039 persoane** care slujeau în cadrul unităților bisericești, din care: **465** reprezintă **personalul *clerical* activ** (***444 preoți*** *din care **21** slujesc în unități bugetare și alte instituții publice,* ***16 ieromonahi, 8 diaconi*** și ***3 ierodiaconi***), iar **569 angajați mireni** (***144 cântăreți bisericești, 290 îngrijitori și muncitori, 18 paznici*** și ***117 - alte categorii de personal laic***). De asemenea, în cadrul Eparhiei, la ora actuală slujesc **63** de **preoți pensionați**, din care **54 sunt îmbisericiți.** Din punctul de vedere al **categoriilor de studii** ale clericilor de la Dunărea de Jos: **4** sunt ***absolvenți de Seminar Teologic***, **279** sunt ***licențiați ai Facultății de Teologie***, **71** dețin diploma de ***master în Teologie***, iar **62** au ***master în alte domenii***, **1** este ***doctorand*** și **15** au ***doctoratul în Teologie***. În funcție de **gradele profesionale** deținute, situația se prezintă astfel: **117** preoți cu ***Gradul I***, **256** cu ***Gradul II***, **69** au ***Gradul Definitiv*** și **23** sunt ***debutanți***.

Membrii Adunării Eparhiale s-au întrunit în ședințele anuale de analizare a activității bisericești din Eparhie, în data de **1 februarie 2025**, iar ***Consiliul Eparhial*** în **31 ianuarie 2025**. ***Permanența Consiliului Eparhial,*** sub președinția ÎPS Chiriarh, și-a desfășurat activitatea ori de câte ori a fost nevoie, în vederea aplicării hotărârilor sinodale și ale forurilor eparhiale aspectele cele mai importante de ordin canonic, liturgic, pastoral-misionar, cultural-educațional, economic-gospodăresc, edilitar și social-filantropic.

III. Activitatea misionară și pastorală din eparhie

În plan pastoral-misionar, Eparhia Dunării de Jos a orga-

Pomenirea eroilor neamului la Cimitirul „Eternitatea" din Galați

Tineri în „catedrala cu vitralii foșnitoare“

nizat pelerinajele devenite tradiționale: **pelerinajul tinerilor liceeni la hramul Mănăstirii Buciumeni** (**9 iunie 2025**); **pelerinajul cu Icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului, de la Mănăstirea Adam** (**1-14 august 2025**); **pelerinajul de la Sărbătoarea Sf. Ap. Andrei** la Galați (**27-30 noiembrie 2025**); **pelerinajul cu moaștele Sf. Ierarh Nicolae la Brăila (4-6 decembrie 2025)**.

În anul 2025, Departamentul de presă și comunicare al Arhiepiscopiei Dunării de Jos a continuat colaborarea cu **Centrul de presă „Basilica“** al Patriarhiei Române. Preoții și credincioșii din eparhie au contractat **1.188 de abonamente** la **cotidianul „Ziarul Lumina“** și au putut citi în cadrul acestuia **174 știri și reportaje din eparhie**. La **postul de televiziune Trinitas TV** au fost difuzate **181 de reportaje, interviuri și știri** de la evenimentele petrecute la Dunărea de Jos, Centrul Eparhial oferind postului Trinitas TV un **ajutor financiar în valoare de 120.000 *lei*.** De asemenea, activitatea postului **Radio Trinitas** a fost susținută prin plata unui abonament, în **valoare totală de 108.000 de lei,** fiind furnizate **183 de știri, reportaje și interviuri.**

Colaborarea cu **Agenția de știri „Basilica“** a avut drept rezultat publicarea a **48 știri sau comunicate**. **Pagina web a eparhiei www.edj.ro**, a oferit publicului larg **411 știri și peste 6.500 de fotografii**, iar **pagina de Facebook** a preluat și publicat **787 de informații de la evenimentele naționale, eparhiale și parohiale importante**, în prezent **numărul persoanelor care apreciază pagina** ridicându-se la **31.000, iar numărul urmăritorilor ajungând la 52.000 persoane**.

De asemenea, pe parcursul anului 2025 au fost publicate **241 de știri și comunicate de presă în edițiile tipărite și on-line, naționale și locale** (Adevărul, Mediafax, AgerPress, Viața liberă, Monitorul de Galați, Obiectiv Vocea Brăilei ș.a.) și au fost realizate **51 de emisiuni și știri** de către posturi TV naționale și locale (TVR 1, Realitatea Plus, Digi 24, ProTV, Prima TV, R-TV, TV Galați ș.a.).

Pe **canalul de Youtube eparhial** și pe **site-ul „edj.ro“** au fost postate **251 de materiale de presă audio-video cu predicile ierarhului Dunării de Jos, știrile și reportajele din Eparhia**

Proclamarea locală a canonizării Sf. Cuv. Paisie și Cleopa de la Sihăstria

Proclamarea locală a canonizării Sf. Cuv. Dometie cel Milostiv de la Râmeț

Dunării de Jos realizate de Trinitas TV, la care au participat ca invitați Chiriarhul și preoți din cadrul Arhiepiscopiei Dunării de Jos.

IV. Activitatea culturală

Misiunea prin cultură a eparhiei se desfășoară punând în aplicarea programele specifice transmise de Cancelaria Sf. Sinod, sub coordonarea Centrului Eparhial, atât prin instituțiile abilitate în acest sens, muzee și colecții bisericești, centre cultural-educaționale, școli, grădinițe, cât și prin fiecare parohie, prin râvna misionară a slujitorilor și a credincioșilor. Cercetarea, conservarea, restaurarea și valorificarea patrimoniului sunt preocupări permanente, pe care **Muzeul Eparhial**, ca instituție-etalon, se străduiește prin activități specifice să le împlinească în activitatea sa. Astfel, în cursul anului 2025, au fost organizate **32 de activități și manifestări semnificative**, ce au cuprins: **15 expoziții temporare** (dintre care amintim: proiectele expoziționale dedicate anului omagial și comemorativ 2025; expoziția foto-documentară *Ție Doamne îți mulțumesc smerit,* ce cuprinde imagini din viața și slujirea misionară a ierarhului Dunării de Jos – Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Casian, cu prilejul împlinirii a 70 de ani de viețuire; expoziția temporară *Restaurarea ilustrată*, în colaborare cu Institutul de Cercetări Eco-Muzeale *Gavrilă Simion*, Tulcea și Asociația Conservatorilor și Restauratorilor din România), **4 simpozioane/sesiuni/alte manifestări specifice**, **8 concerte** și **recitaluri**, precum și multe alte **activități culturale, educative, artistice, creative și recreative**, desfășurate în parteneriat cu unități școlare din cadrul I.S.J. Galați și Brăila, Universitatea „Dunărea de Jos" din Galați, diverse instituții cultural-educaționale din Eparhie, ce au însumat un număr total de **15.976 de beneficiari**.

Fructuoasa activitate a fost reflectată prin **64 de articole și apariții în mass-media**. **Numărul total al beneficiarilor serviciilor muzeale**, în perioada **2014-2025**, este de **359.423 de persoane.** La nivel eparhial sunt deschise publicului **24 de muzee și colecții bisericești**.

În **anul 2025**, la **Editura Arhiepiscopiei** s-au pregătit **9 lucrări** pe care Tipografia eparhială *„Candela cuvântului"* le-a tipărit în sprijinul activității misionare a clerului și pentru promovarea culturii teologice, după cum urmează: † Casian, Arhie-

Proclamarea locală a canonizării Sf. Pr. Mc. Alexandru din Basarabia

Proclamarea locală a canonizării Sf. Cuv. Sofian de la Antim

piscopul Dunării de Jos, *Plugărie din țarina inimii. Luminoase făptuiri milostive*, vol. V; † Casian, Arhiepiscopul Dunării de Jos, *Învierea Domnului - ospățul bucuriei fraterne - Pastorală la Învierea Domnului*; † Casian, Arhiepiscopul Dunării de Jos, *Familia creștină bucuria comuniunii - Pastorală la Nașterea Domnului*; Colectiv, *Biserică. Misiune. Slujire. 25. I. Autocefalie – 140, Patriarhie – 100, Noi sfinți duhovnici și preoți mărturisitori*; Colectiv, *Biserică. Misiune. Slujire. 25. II. Slujire filantropică în Arhiepiscopia Dunării de Jos A.S.2024*; Colectiv, *Teologie și educație la Dunărea de Jos, fascicula XXIII*; Colectiv, *Solidaritatea tinerilor la încercările aproapelui (în colaborare cu Seminarul Teologic „Sf. Ap. Andrei“)*; Colectiv, *Mărturia iubirii vindecătoare din inimile tinerilor.*

Revista eparhială *Călăuză ortodoxă* a avut **7 ediții** și cuprinde materiale și aspecte din activitățile Eparhiei, desfășurate în 2025 - Anul omagial al Centenarului Patriarhiei Române și Anul comemorativ al duhovnicilor și mărturisitorilor ortodocși români din secolul al XX-lea.

V. Activitatea educațională

1. La **Departamentul de Teologie** al *Facultății de Istorie, Filosofie și Teologie* din cadrul Universității *„Dunărea de Jos“* – Galați, în anul universitar 2025-2026, activează **16 cadre didactice** și studiază **130 de studenți și masteranzi.** Evenimentul teologic și duhovnicesc major al anului l-a constituit organizarea, la Galați și Brăila, a ***Colegiului Decanilor de la Facultățile de Teologie din Patriarhia Română* (3-4 noiembrie 2025),** care a onorat Departamentul de Teologie și Universitatea „Dunărea de Jos“, arătând că Arhiepiscopia Dunării de Jos se situează între eparhiile dinamice ale Bisericii Ortodoxe Române, în care preocupările intelectuale creștine se împletesc armonios cu cele pentru bunul mers al învățământului teologic românesc ortodox. Prin *Centrul de Cercetare Teologică*

Proclamarea locală a canonizării Sf. Pr. Dumitru Stăniloae

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, împreună cu Sanctitatea Sa, Patriarhul Ecumenic Bartolomeu I și alți ierarhi invitați, la sfințirea picturii Catedralei Naționale

Ortodoxă Interdisciplinară „Sfinții Trei Ierarhi“ au fost prezentate lucrări pe temele și subiectele anului 2025 în cadrul unor evenimente precum: *Sesiunea Națională de Comunicări Științifice Studențești* (19 mai 2025), a XI-a ediție a *Conferinței Internaționale „Istorie, spiritualitate, cultură. Dialog și interactivitate“* (3-5 iunie 2025) și, nu în ultimul rând, în tezele de la examenele de licență și disertație. **Implicările misionar-filantropice** ale studenților teologi gălățeni, s-au concretizat prin activități de voluntariat, cum sunt cele din programul „*Crosul andreian*“- ediția a IV-a și la Sărbătoarea Sfântului Apostol Andrei, prin acțiuni de ajutorare în diverse instituții de învățământ, sociale și metodico-didactice, bisericești și de stat, cum sunt cele din proiectul „*Dăruiește din suflet!*“, aflat la ediția I - un argument care arată inimile calde și disponibile pentru fapte bune ale tinerilor. ***Bursa academică „Arhiepiscopul Casian“*** a fost oferită pentru **33 de studenți** și a însumat o valoare totală de **90.000 de lei**. **Cadrele didactice** ale Departamentului au urmat exemplul ierarhului lor și au instituit „*Bursa universitară pr. prof. dr. Nicolae D. Necula*“, dăruind din propriile salarii suma de **9.200 lei** pentru alți **13 studenți**.

2. În total, în cadrul **Facultăților de Teologie din cuprinsul Patriarhiei Române**, în anul universitar 2025-2026 sunt înscriși **211 de studenți și masteranzi** și **2 doctoranzi**, fii ai eparhiei.

3. **Seminarul Teologic Ortodox „Sf. Andrei“ – Galați,** în anul școlar 2025-2026 are **520 elevi** și **46 de cadre didactice,** dintre care **9 clerici**, iar rezultatele implicării acestora se văd în promovarea la examenele naționale, în participarea cu rezultate deosebite la olimpiadele școlare, precum și în diversele manifestări culturale, spirituale, educaționale și recreative organizate. *Activitatea duhovnicească* a avut în centru și anul acesta săvârșirea zilnică a Sfintei Liturghii la Capela Seminarului. Sunt memorabile întâlnirile cu elevii seminariști pe diverse teme, în special cu absolvenții claselor a VIII-a și a XII-a, dar și cu cei mai mici. În perioada posturilor, a fost intensificat programul de rugăciune, de spovedanie și împărtășire a tuturor elevilor, În anul școlar 2024-2025, Arhiepiscopia a susținut 50% din alocația zilnică pentru hrana și cazarea elevilor interni, suma

Tedeum la deschiderea lucrărilor Colegiului Decanilor

totală oferită fiind de **97.150 lei**. Agenda cultural-educațională a școlii a cuprins organizarea, la nivel interliceal, de simpozioane și conferințe duhovnicești, în cadrul cărora s-au dezbătut teme specifice *Programului-cadru al anului 2025*, care au vizat pe de o parte, contextul înființării și continuității Patriarhiei Române în timpul unui veac de existență, iar pe de altă parte, viețile și faptele minunate ale celor *16 Sfinți duhovnici și mărturisitori ortodocși români din secolul al XX-lea,* canonizați anul trecut. Dintre acestea amintim: Simpozionul interjudețean *„Chipuri de preoți duhovnici de vocație și mărturisitori în secolul al XX-lea“* (29 ianuarie 2025) și a 26-a ediție a Simpozionului național interseminarial organizat cu ocazia Sărbătorilor dedicate Sfântului Apostol Andrei, intitulat *„Sfinții Duhovnici Mărturisitori ai secolului al XX-lea – lumini pentru tinerii de astăzi“*. De asemenea, amintim și participarea Corului psaltic al seminarului la **Festivalul-Concurs Național de Muzică Bisericească „Lăudați pe Domnul!“,** ediția a XVIII-a, unde a obținut **locul I**.

4. La **ora de Religie**, în școlile de stat, în eparhie activează **228 de cadre didactice** și sunt active **338 de parteneriate între parohii și școli**.

5. **Programele educațional-misionare** din anul 2025 pentru tineret au fost diverse, tema generală a manifestărilor fiind dedicată *„Centenarului Patriarhiei Române și duhovnicilor și mărturisitorilor ortodocși români din secolul al XX-lea“*. Amintim astfel: **Pelerinajul dedicat tinerilor de la Mănastirea Buciumeni**, ed. a XXX-a, cu peste 1.500 de liceeni din eparhie, **programul eparhial *„Vacanța din pridvorul bisericii“*** ed. a VII–a, cu peste 3.000 de tineri din 150 de parohii, **„Crosul andreian“** ed. a IV-a, cu peste 500 de tineri concurenți. De asemenea, menționăm **Pelerinajele de Florii, de Ziua Eroilor, Marșul pentru Viață, Marșul pentru Familie, Pelerini pe cărările sfinților, concursul de la Duminica Ortodoxiei** și de anul acesta, Proiectul național ***Centrul de***

Târnosirea bisericii „Sf. Trei Ierahi“ din Brăila

Sfinţirea picturii Capelei militare „Sfinţii Martiri Brâncoveni“ din municipiul Brăila

activităţi cu tineretul „Sfântul Ilie Tesviteanul“ la care participă **6 parohii** din eparhie cu **300 de copii**.

6. Parohiile care organizează activităţi catehetice şi de formare cu copii şi tinerii (şi cele din **Programul Naţional Catehetic „Hristos împărtăşit copiilor“**) sunt în număr de **179,** cu **2.871** de beneficiari copii şi **221** adulţi. La **Concursul Naţional Catehetic** *„Mărturisirea jertfelnică a dreptei credinţe – moştenirea unui secol de Patriarhat pentru copii şi tineri“* au participat **2.000 de tineri** din **110 grupuri catehetice**.

VI. Activitatea social-filantropică

În cele ce urmează, vom căuta să exemplificăm câteva din cele mai importante aspecte ale lucrării social-filantropice, prin deosebita implicare a preoţilor şi prin receptivitatea credincioşilor care au înţeles să se alăture eforturilor Bisericii de a făptui binele.

A. Activitatea Centrului Eparhial:

Prin intermediul fondurilor eparhiale, potrivit destinaţiei pe care o are fiecare, au fost desfăşurate o serie de activităţi pentru ajutorarea semenilor, precum şi pentru susţinerea unor programe sociale sau de înfrumuseţare şi de reabilitare a lăcaşurilor de cult:

1. Din **fondul „Păstorul cel Bun şi Milostiv“**, pentru **3 familii de preoţi** cu mai mulţi copii sau care întâmpină dificultăţi materiale şi probleme medicale, au fost acordate ajutoare financiare **în valoare totală de 3.800 lei.**

2. Din **fondul „Râvna Casei Tale, Doamne...“** au fost acordate ajutoare financiare, în valoare de **203.426 lei**, pentru susţinerea lucrărilor la **Mănăstirea „Sf. Trei Ierarhi“ – Toflea**, Schitul „Acoperământul Maicii Domnului şi Sf. Ierarh Luca al Crimeii“ Mogoş, Secţia de Oncologie Pediatrică a Spitalului de Urgenţă pentru Copii „Sf. Ioan“, Mitropolia Basarabiei. Pentru susţinerea lucrărilor la **Catedrala Mântuirii Neamului** a fost virată suma de **988.833 lei.**

3. Din **fondul „Tinereţe şi credinţă“** a fost acordată suma de **99.575 lei** pentru **tineri participanţi** la diferite programe eparhiale, olimpici şi cu rezultate foarte bune la învăţătură. Din **Bursa academică „Arhiepiscopul Casian“, 33 de studenţi şi masteranzi** au beneficiat de bur-

Întrunirea profesorilor de religie din jud. Galaţi

Întrunirea profesorilor de religie din jud. Brăila

se lunare ce au totalizat 90.000 **lei. Valoarea totală** a ajutoarelor acordate la acest capitol este de **189.575 lei.**

4. Din **fondul filantropic „Ajută-ți aproapele!“** au fost acordate pentru **1.300 de persoane** – cazuri sociale și diferite programe filantropice – ajutoare financiare de **171.203 lei.**

5. Din **fondul „Episcopul Chesarie cel blând și milostiv“, Chiriarhul** a oferit ajutoare financiare pentru **420 persoane**, sumele acordate ridicându-se la **47.804 lei.**

6. Cantina socială „Sf. Ierarh Nicolae“ din cadrul **Centrului Eparhial** a oferit zilnic hrană caldă la **80 persoane.** Costurile totale pentru susținerea activității filantropice au fost de **101.732 lei**.

Acestora se adaugă **Colecta pentru Fondul Central Misionar**, organizată în toate unitățile bisericești din cadrul Eparhiei, din contribuția clerului, credincioșilor, monahilor și monahiilor din toate parohiile și mănăstirile fiind centralizată suma de **237.823 lei**, din care: **142.544 lei** au fost transferați Administrației Patriarhale, iar diferența de **95.279 lei a** rămas la dispoziția Arhiepiscopiei, fiind utilizat la ajutorarea parohiilor cu posibilități financiare reduse. În anul 2025 toată suma a mers către Parohia Cavadinești localitatea de naștere a Sf. Preot Mucenic Constantin Sârbu.

Valoarea totală a ajutoarelor acordate **din fondurile Centrului Eparhial, de la Catedrala Arhiepiscopală și prin Cantina „Sfântul Nicolae“** este de **1.911.196 lei,** iar numărul total de beneficiari este de **4.043 persoane și patru unități de cult.**

B. Cele **50 de așezăminte bisericești social-filantropice** și-au desfășurat constant activitatea, amintind aici pe cele mai importante:

Așezămintele de ocrotire a copiilor și a vârstnicilor, respectiv **Centrul Rezidențial „Sf. Vasile cel Mare“**, cele **patru centre multifuncționale de servicii sociale**, în parteneriat cu Consiliul Local Galați („Speranța“, „Speranțe pentru vârsta a III-a“, „Sf. Antonie cel Mare“, „Sf. Spiridon“), **Centrele de zi pentru copii „Sf. Martiri Brâncoveni“** de la parohiile „Sf. Antonie cel Mare“ și „Nașterea Maicii Domnului“ - Brăila au oferit celor **523 beneficiari, copii și vârstnici, servicii sociale în valoare de 4.482.415 lei.**

Simpozionul interseminarial „Sfinții Duhovnici Mărturisitori ai secolului al XX-lea – lumini pentru tinerii de astăzi“

În cadrul **grădinițelor parohiale „Sf. Trei Ierarhi“ – Galați și „Familia“ - Brăila, 95 preşcolari** au beneficiat de servicii educaționale.

Prin cabinetele medicale parohiale s-a reuşit ca un numar de aproximativ 9200 de persoane să beneficieze de asistență medicală gratuită.

Cele 26 de cantine și case de prăznuire parohiale au oferit servicii de hrană în valoare totală de **1.309.863 lei**, pentru **985 beneficiari.**

Sărbătoarea Sf. Ap. Andrei la Catedrala Arhiepiscopală

C. Activitatea social-filantropică desfășurată prin intermediul **programelor eparhiale** a avut o adresabilitate mare, atât din punct de vedere al implicării a cât mai multe unități de cult, cât și a categoriilor diversificate de beneficiari. Vom exemplifica în mod special :

1. Programul social **„Hristos în școală“**, în vederea sprijinirii elevilor la începutul anului școlar, prin oferirea de ghiozdane echipate cu rechizite copiilor care provin din familii numeroase, cu mai mult de patru copii, fiind sprijiniți un număr de aproximativ **3.500 de copii**, valoarea ajutoarelor acordate fiind **327.383 lei;**

2. Colecta organizată în Postul Crăciunului, ca urmare a Pastoralei Sf. Sinod: **11.053 beneficiari, 198.747 lei** – ajutoare financiare, la care se adaugă: 8.199 kg alimente, 2.958 kg îmbrăcăminte, 268 cutii medicamente, 4.105 kg cereale.

3. Programul „Donează sânge salvează o viață!“ a adunat în timpul celor 5 campanii de donare un număr de 215 donatori.

Ajutoarele acordate prin intermediul programelor sociale se ridică la suma de 1.311.304 lei, pentru 30.095 beneficiari.

Pelerinajul „Călători pe căile sfinților“ la Brăila

D. Activitatea Arhiepiscopiei Dunării de Jos pentru sprijinirea semenilor afectați de revarsările apelor din 13-14 septembrie 2024 în cele 24 de localități din județul Galați a continuat și în anul 2025.

1. **Arhiepiscopia Dunării de Jos**, în fața acestui mare dezastru natural, a pus umărul la purtarea crucii care ne-a fost dată prin revărsările de ape, în multe localități din județul Galați, prin cele 10 proiecte inițiate de Înaltpreasfințitul nostru

Sf. Liturghie arhierească la Parohia „Sf. Nicolae“ din Brăila

Părinte Arhiepiscop Casian al Dunării de Jos, proiecte care au continuat și în anul 2025. Ajutorul oferit sinistraților a fost în valoare de **901.703** lei.

2. Arhiepiscopia Dunării de Jos, în urma apelului la solidaritate transmis de Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, a ajutat eparhiile afectate de inundații în anul 2025 – Episcopia Harghitei și Covasnei si Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților – cu suma de **342.326** lei.

Astfel, Arhiepiscopia Dunării de Jos și în anul 2025 a oferit ajutor persoanelor sinistrate din Eparhie și din alte Eparhii în valoare totală de 1.244.029 lei.

Valoarea totală a activităților curente social-filantropice *desfășurate de către Arhiepiscopia Dunării de Jos,* ***în anul 2025, este de 14.726.603 lei*** *(Centrul Eparhial – 19 %, Condica Milei Creștine – 60%, Fonduri publice și contribuții proprii ale așezămintelor și asociațiilor eparhiale – 21%),* ***numărul total al beneficiarilor fiind de 101.107 persoane.***

VII. Aspecte și preocupări privind locașurile de cult

În anul **2025** s-au derulat în eparhie un număr de **289** șantiere.

La Centrul eparhial au fost finalizate lucrările de reabilitare a demisolului Centrului social „Sf. Casian“, reușindu-se ca, prin lucrările realizate, dar și prin dotările cu echipamente noi, să se refacă interioarele clădirii, oferind condiții optime pentru buna desfășurare a activității.

În curtea Gospodăriei Anexe a Centrului Eparhial s-a reușit reabilitarea corpului administrativ, în care va funcționa un „Muzeu al Agriculturii la Dunărea de Jos“, fiind deja amenajate patru încăperi cu exponate.

Cele 289 de șantiere existente în Eparhie sunt repartizate astfel: 95 șantiere construcții din nou

Colindători la Catedrala Arhiepiscopală din Galați

Sfinţirea bisericii din cadrul Penitenciarului Galaţi

(21 biserici, 9 case parohiale, 39 case de prăznuire, alte lucrări de construcţii – 26); 112 şantiere de reparaţii şi consolidări (80 biserici, 5 case parohiale, alte lucrări de construcţii – 27); 7 şantiere mănăstireşti; 75 şantiere de pictură (56 pictură din nou, 19 restaurare pictură).

Valoarea totală a lucrărilor executate în cursul anului 2025 la toate şantierele se ridică la 26.603.077,62 lei, ponderea procentuală a surselor de finanţare fiind următoarea: 16,32 % Centrul eparhial + FCM; 5,48% Secretariatul de Stat pentru Culte; 3,76% - Consiliul Judeţean; 34,71% - Consilii locale; 32,16% - contribuţii de la credincioşi şi 7,57% - sponsori.

VIII. Viaţa monahală din cuprinsul Eparhiei

Eparhia Dunării de Jos are în cuprinsul ei, în prezent: **13 mănăstiri şi 2 schituri**, toate cu viaţă de obşte (**6 de monahi** şi **9 de monahii**), numărul total al vieţuitorilor fiind de **198** (**27 călugări, 159 călugăriţe, 12 rasofori şi rasofoare, 7 fraţi şi surori**).

IX. Disciplina clerului

În anul 2025, nu au fost cazuri grave de indisciplină în rândul preoţilor din Arhiepiscopie. Un număr de **15 reclamaţii** adresate împotriva unor preoţi, în urma cercetărilor efectuate, potrivit Regulamentului Autorităţilor Canonice Disciplinare şi al Instanţelor de judecată ale B.O.R., au fost rezolvate duhovniceşte şi, acolo unde a fost cazul, au fost aplicate următoarele sancţiuni: **3 preoţi** - **atenţionare scrisă,** iar **2 preoţi** s-au aflat în judecata Consistoriului eparhial. Dincolo de aceste cazuri, în evidenţa Centrului Eparhial şi a protopopiatelor există un număr redus de cazuri de preoţi cu probleme în familie sau alte abateri (navetism, vicii) pe care, cu ajutorul lui Dumnezeu, nădăjduim să le rezolvăm cu multă înţelepciune şi grijă părintească.

X. Activitatea de pregătire şi perfecţionare a clerului

Cu binecuvântarea Chiriarhului, **11 slujitori** din Arhiepiscopia Dunării de Jos au participat la **cursurile pentru obţinerea gradelor profesionale în preoţie** (**8 preoţi** pentru **Gradul II** şi, respectiv, **2** pentru **Definitivat**), în **sesiunea iulie 2025**, la **Centrul Naţional de Formare Continuă „Pr. Dumitru Stăniloae“ din Bucureşti.** Totodată, în data de **7 octombrie 2025**, **un cleric din Arhiepiscopia Dunării de Jos** a susţinut lucrarea pentru obţinerea **Gradului profesional I în cler**, obţinând nota peste 9.00; **4 preoţi** au susţinut, în data de **9 octombrie 2025**, **colocviul de admitere** pentru obţinerea **Gradului I**, fiind declaraţi admişi. De asemenea, **8 preoţi** au solicitat şi au obţinut **echivalarea diplomei de doctorat/master în teologie/ didactic** cu **Gradul clerical II**, iar **2 preoţi echivalarea diplomei de master pentru Gradul Definitiv**.

Pentru toate aceste împliniri, mulţumim lui Dumnezeu şi Îl rugăm să ne apere şi să ne călăuzească şi pe mai departe în lucrarea slujitoare desfăşurată în cuprinsul Arhiepiscopiei Dunării de Jos. Ostenitorilor şi sprijinitorilor vieţii bisericeşti – recunoştinţă şi apreciere pentru activitatea pastoral-misionară şi eforturilor depuse în ***„Anul omagial al Centenarului Patriarhiei Române şi Anul comemorativ al duhovnicilor şi mărturisitorilor ortodocşi români din secolul al XX-lea“,*** **în Patriarhia Română.**

SĂRBĂTOAREA BOTEZULUI DOMNULUI ÎN EPARHIA DUNĂRII DE JOS

Boboteaza la Brăila

Brăila

Sărbătoarea Botezului Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos a reprezentat, și în acest an, un moment de profundă trăire duhovnicească și de mărturisire publică a credinței pentru mii de pelerini adunați la Brăila. Ca slujitor al Bisericii prezent în mijlocul evenimentelor, doresc să dau mărturie despre rânduiala solemnă și evlavia care au caracterizat această zi a „Arătării Preasfintei Treimi".

Totul a început dimineața devreme, la Catedrala „Nașterea Domnului", unde, sub protia Înaltpreasfințitului Părintelui nostru, Casian, Arhiepiscopul Dunării de Jos am slujit Sfânta Liturghie. După slujbă, am pornit cu toții, în procesiune, către faleza Dunării. Preoții, autoritățile locale și miile de oameni au mers împreună, cântând imnurile specifice acestei sărbători, transformând drumul într-un pelerinaj, într-o mărturisire a credinței noastre.

Ajungând la malul fluviului, Înaltpreasfințitul Părinte Casian, Arhiepiscopul Dunării de Jos a săvârșit slujba Sfințirii Mari a Apei. Momentul cel mai așteptat de toți a fost cel în care ÎPS Sa a lansat Crucea în apele Dunării. Șapte tineri evlavioși s-au avântat în apele reci, dând dovadă de curaj și devotament față de tradiția strămoșească, dorind să primească binecuvântarea adusă de recuperarea Sfintei Cruci. Este un gest care ne arată că, în ciuda greutăților sau a frigului, dorința de a fi aproape de Dumnezeu ne dă putere. În predica sa, Înaltpreasfințitul a vorbit pe înțelesul tuturor despre puterea apei sfințite: *„Astăzi, apa Dunării devine apa Iordanului, sfințind nu doar natura, ci și sufletele noastre. Să luăm Agheasma Mare în casele noastre ca pe un dar de la Dumnezeu, care să ne aducă pace și sănătate"*.

Privind către tinerii curajoși și către mulțimea ce aștepta cu evlavie apa sfințită, Părintele Arhiepiscop a adăugat: *„Crucea*

Bobotează la Galați

ridicată din ape este înălțarea firii noastre omenești, creștinești, deasupra tuturor relelor și încercărilor, după cum preotul ne-a ridicat de trei ori din apele botezului la începutul vieții noastre în Hristos, semn că viața învinge moartea și că Dumnezeu nu părăsește niciodată pe cel ce Îl caută cu stăruință în vâltoarea vieții. Să păstrăm această lumină a Epifaniei ca pe o candelă aprinsă în inimile noastre, tot anul".

Spre final, creștinii au primit, cu multă răbdare și bună rânduială, apa sfințită. S-au împărțit zeci de mii de sticle, astfel încât binecuvântarea să ajungă la fiecare familie. A fost o zi a ordinii și a liniștii, în care am simțit cu toții că Dumnezeu S-a arătat din nou în mijlocul nostru.

Pr. Narcis-Gabriel Boabeș

Galați

În continuare, ierarhul Dunării de Jos a mers în orașul de reședință, Galați, la biserica medievală „Precista" de pe faleza superioară a fluviului, unde a săvârșit Sfințirea cea mare a apei în prezența unui sobor de preoți și diaconi, a autorităților locale, a militarilor din Garnizoana Galați și a credincioșilor.

După slujba Aghesmei Mari, Arhipăstorul Dunării de Jos a ținut un cuvânt de învățătură în care a vorbit despre iubirea revărsată de Dumnezeu în lume și bucuria de a fi creștin, indiferent de vremurile prin care trecem.

De asemenea, Părintele Arhiepiscop Casian a evidențiat sensurile duhovnicești ale Botezului Domnului, iar la finalul cuvântului său le-a mulțumit tuturor celor care au sprijinit organizarea evenimentului de astăzi.

De la biserica fortificată „Precista", toată atenția s-a îndreptat către Dunăre, unde Înaltpreasfinția Sa a lansat în apă crucea de lemn, după care au sărit 11 tineri gălățeni.

Anul acesta, în sunetul vaselor fluviale și al muzicii militare, crucea a fost scoasă din ape, pentru prima oară, de către Andrei Cazaciuc, un temerar de 33 de ani.

La final, Înaltpreasfințitul Părinte Casian i-a felicitat pe toți cei care s-au aruncat în apele Dunării pentru a recupera crucea, binecuvântându-i și oferindu-le daruri.

În această zi de mare sărbătoare, în cele două municipii mari ale Eparhiei Dunării de Jos, Galați și Brăila, credincioșii au primit din partea slujitorilor și a voluntarilor parohiali sticle cu Agheasmă Mare, pregătite special pentru această zi de mare sărbătoare, dar și posibilitatea de a lua fiecare Agheasma Mare în propriile vase.

Pr. Rareș Bucur

„DOAMNE, IUBIT-AM BUNĂCUVIINŢA CASEI TALE...“

Târnosirea bisericii din satul Șerbeștii Vechi

Sfinţirea bisericii din localitatea Şerbeştii Vechi

În viteza cu care ne deplasăm zilnic la diferite activităţi, este nevoie şi de o oază de pace, de linişte, de binecuvântare şi de reaşezare a noastră pe făgaşul normal al vieţii, în care să fim în comuniune cu Dumnezeu şi cu Sfinţii Lui.

Această viteză cu care ne deplasăm adesea pe Drumul Naţional 25 ne împiedică, de cele mai multe ori să vedem frumuseţea pe care a aşezat-o Dumnezeu în natură, dar şi locurile pecetluite de istorie şi încărcate spiritual şi cultural.

Aşa se face că la nici 20 de km de municipiul Galaţi se întinde o aşezare care este localizată nu departe de vărsarea Siretului în Dunăre, aproape de Valul lui Traian, la vechea poartă de intrare în Moldova dinspre Ţara Românească, aşadar într-un foarte important punct geografic.

Satul Şerbeştii Vechi, situat în Câmpia Siretului Inferior, este atestat documentar într-un vechi hrisov din data de 20 iulie 1725, fiind, cu siguranţă, o aşezare mult mai veche, care a dăinuit şi s-a dezvoltat până în zilele noastre.

Comunitatea de aici, deseori încercată de învolburarea apelor Siretului, nu a avut niciodată un lăcaş de închinare, credincioşii fiind nevoiţi să meargă la bisericile apropiate din satele Şendreni şi Traian. De altfel, aceasta a fost mulţi ani Filială a Parohiei Traian.

Cu ajutorul lui Dumnezeu, în urmă cu aproape 7 ani, în data de 19 martie 2019, la iniţiativa şi cu binecuvântarea Înaltpreasfinţitului Părinte Dr. Casian, Arhiepiscopul Dunării de Jos, a fost înfiinţată Parohia Şerbeştii Vechi. În acel an, în data de 5 noiembrie, Chiriarhul Dunării de Jos a pus piatra de temelie pentru noua biserică, arătând atunci că *„această bisericuţă va fi un memorial şi pentru cei ce în viteza de fiecare zi se vor opri o clipă pentru a se reculege, a se gândi mai mult şi a înţelege că biserica este permanent locul păcii, al liniştii, al solidarităţii şi locul unde învăţăm să fim unul lângă altul şi să trăim mai mult unul pentru altul, căci biserica şi pentru sătucul acesta, în anul închinat satului românesc, este tot un «spital» spiritual, social şi uman ocrotit de Sfântul Antonie cel Mare şi Sfântul Sfinţit Mucenic Lucian“.*

Doi oameni inimoşi, dl Lucian Lupu şi dl Anton Coman au fost cei care şi-au asumat atunci sarcina de a o ctitori, din multă dragoste pentru Dumnezeu şi sfinţii Săi. Părintele nostru Arhiepiscop i-a încredinţat tot atunci părintelui Stelian Paraschiv, slujitor la Parohia Movileni, ascultarea de a se îngriji de ridicarea ei.

La data de 15 octombrie 2023, odată cu finalizarea ei „la roşu“, părintele Stelian a primit binecuvântarea de a sluji acolo.

Mare bucurie a fost însă anul trecut, în data de 20 decembrie, la prăznuirea Sfântului Sfinţit Mucenic Ignatie Teoforul, zi în care Înaltpreasfinţia Sa a prăznuit şi 45 de ani de la tunderea în monahism.

La această sărbătoare a avut loc târnosirea noului lăcaş de cult, care l-a primit ca ocrotitor spiritual şi pe Sfântul Apostol Andrei.

Slujba de târnosire a fost săvârşită de către Înaltpreasfinţitul Părinte Casian, Arhiepiscopul Dunării de Jos, împreună cu un sobor de preoţi şi diaconi, în prezenţa ctitorilor şi a multor credincioşi din comuna Şendreni, unii dintre ei îmbrăcaţi în costume tradiţionale româneşti, veniţi special pentru a participa la acest eveniment.

Ierarhul Dunării de Jos a sfinţit Sfânta Masă, antimisul, catapeteasma, icoanele şi a binecuvântat cu agheasmă interiorul noii biserici, arătând în cuvântul de învăţătură faptul că târnosirea unei biserici este un Betleem actualizat, la care suntem chemaţi cu toţii: *„Astăzi, Betleemul înseamnă şi Sfântul Altar şi sufletul ridicat la măreţia iubirii Pruncului, cum ne arată Sfântul Ignatie Teoforul, iar zestrea pe care ne-o sugerează bărbaţii în costume luminoase, nu simbolizează altceva decât darurile pe care le-am primit de la Mântuitorul, prin sfinţii Săi“.*

Pentru conştiincioasa implicare în lucrările de construcţie ale bisericii, Înaltpreasfinţitul Părinte Casian a acordat părintelui Stelian Paraschiv rangul de iconom stavrofor, iar celor doi ctitori distincţia eparhială „Vrednicia andreiană“.

Binecuvintează şi ocroteşte, Doamne, pe toţi ctitorii, slujitorii şi credincioşii acestei parohii!

Pr. Alexandru Bulgaru

Târnosirea bisericii din comuna Cuca

Veşmântul harului pentru biserica Parohiei Cuca

Ziua de 21 decembrie 2025 va rămâne pentru comunitatea parohială din Cuca, Protopopiatul Covurlui, judeţul Galaţi, un reper de lumină şi bucurie duhovnicească. În această zi de îna-

inteprăznuire a Nașterii Domnului, credincioșii parohiei noastre au trăit bucuria sfințirii bisericii cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil".

Slujba de târnosire a fost săvârșită de Înaltpreasfințitul Părinte Casian, Arhiepiscopul Dunării de Jos, împreună cu un sobor de preoți și diaconi, în prezența credincioșilor din parohie și din satele învecinate, a ctitorilor, a autorităților locale și a numeroși copii și tineri îmbrăcați în frumosul port popular românesc.

Cu acest prilej, sfântul locaș a primit ca ocrotitori spirituali doi dintre sfinții canonizați în anul 2025, pe Sfântul Preot Mucenic Constantin Sârbu și pe Sfântul Cuvios Dometie cel Milostiv.

Pentru noi, cei prezenți, această zi a avut o încărcătură aparte. În apropierea marelui praznic al Nașterii Domnului, am trăit aceeași bucurie curată pe care o simțim în noaptea Betleemului: bucuria venirii lui Hristos în mijlocul nostru.

Această lucrare de sfințire a fost trăită de mine cu atât mai intens cu cât, prin rânduiala lui Dumnezeu și cu binecuvântarea Chiriarhului nostru, această parohie mi-a fost încredințată spre păstorire de aproape doi ani. În acest răstimp am învățat să cunosc credința, jertfelnicia și dragostea oamenilor din această comunitate, iar ziua târnosirii a fost pentru mine și pentru credincioși o încununare a drumului parcurs împreună.

În cuvântul de învățătură, Înaltpreasfinția Sa a vorbit despre frumusețea lucrărilor săvârșite la acest sfânt locaș, dar mai ales despre frumusețea sufletelor care se zidesc în ctitorii prin credință, răbdare și unitate.

Momentele de după sfințire, când credincioșii au intrat în Sfântul Altar și s-au închinat la Sfânta Evanghelie, la Sfânta Cruce și la Sfânta Masă, au fost pline de lacrimi, emoție și recunoștință. A fost o trăire care ne-a unit pe toți într-o singură inimă și într-o singură rugăciune.

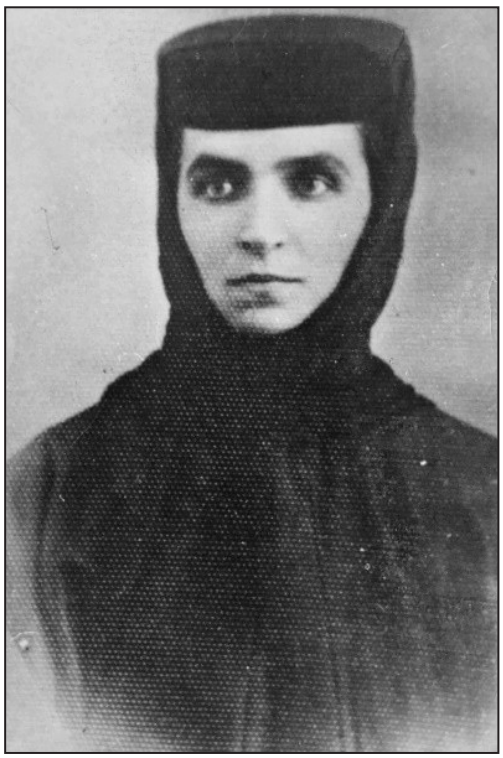
Biserica cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil" din comuna Cuca a fost construită între anii 1914-1915, fiind sfințită în anul 1922. În decursul anilor, sfântul locaș a trecut prin mai multe reparații, între anii 1937-1938 adăugându-se pridvorul și veșmântarul. În urma daunelor suferite la cutremurul din anul 1940, Episcopul Chesarie Păunescu a săvârșit resfințirea bisericii în anul 1951, paroh fiind preotul Păun Ilie.

După cutremurul din anul 1977 s-au realizat lucrări de consolidare a sfântului locaș și de refacere a acoperișului. Pictura în tehnica fresco a fost realizată de pictorul Mărculescu Radu din București, iar icoanele catapeteasmei de pictorul Moc Iulschi. Lucrările s-au efectuat cu binecuvântarea Arhiepiscopului Antim Nica al Tomisului și Dunării de Jos, fiind împlinite de către preotul paroh Virgil Trif, cu sprijinul Consiliului Parohial și al enoriașilor.

În anul 2014, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Casian, Arhiepiscopul Dunării de Jos, au fost demarate noi lucrări de consolidare a bisericii, pe baza proiectului realizat de dna arhitect Doina Ciofu, cu fonduri acordate de la Secretaritul de Stat pentru Culte. De la data de 1 iulie 2024, acestea au fost continuate de către noul preot paroh Ștefan Adrian Popovici, cu sprijinul Consiliului Local al Comunei Cuca și cu donațiile bunilor credincioși.

Pr. Ștefan Adrian Popovici

PUSTNICA CU CHIP ÎNGERESC – SCHIMONAHIA TEOCTISTA BUSUIOC DE LA MĂNĂSTIREA BUCIUMENI (1895-1977)

Sihăstria de la Buciumeni, veche de peste trei secole și jumătate a odihnit de-a lungul timpului cuvioși cu viață aleasă, care au dus mai departe moștenirea duhovnicească a monahismului autentic. Printre cei mai puțini cunoscuți sihaștri din sudul Moldovei este și schimonahia Teoctista Busuioc, floarea de colț a Munților Sihlei și rouă limpede, dumnezeiască, ce a reîmprospătat viața duhovnicească a Mănăstirii Buciumeni.

Cu numele de botez Fervonia (Pisalco) s-a născut pe 21 ianuarie 1895, în localitatea Tereblecea din regiunea Cernăuți, astăzi în Ucraina, situată în apropierea granițeі cu România. Părinții săi, Serghei și Matroana erau oameni cu bunăstare și credincioși. Deși avea o chemare din fragedă copilărie spre monahism, părinții au căsătorit-o la 19 ani, cu un tânăr din comuna Crețești, județul Fălciu, Vasluiul de astăzi. După moartea soțului, răpus pe frontul Primului Război Mondial, rămasă văduvă, cu doi copii, primește binecuvântarea părintească de a urma slujirii lui Hristos. Alege mănăstirea Adam, una dintre cele mai vechi și importante așezări monahale din sudul Moldovei la acea vreme și rămâne sub ascultarea renumitei stareț, arhimandrita Parascheva Mieluşevici († 1960). Trece prin toate ascultările monahale, dar datorită firii sale blânde și primitoare primește ascultarea la arhondaricul mănăstirii. Supusă, cuminte și încercată de greutățile vieții, Fervonia se încadrează repede în râvnitoarea obște de la Adam, fiind călugărită timpuriu, cu numele de Teoctista. Cu gândul de a se deprinde cu nevoința pustnicească cea mai înaltă pleacă la Ierusalim, pe urmele Mântuitorului și ale celui dintâi dintre pustnici: Sfântul Ioan Botezătorul. După un scurt pelerinaj la Locurile Sfinte se retrage pe Valea Iordanului, patria sihaștrilor români. Ducând o viață de aspră nevoință, post și rugăciune, părinții nevoitori ai locului au îmbrăcat-o în marea schimă îngerească, în ziua praznicului Schimbării la Față a anului 1923. Deși a vrut să rămână pentru totdeauna la Ierusalim, după un an se întoarce în țară, la mănăstirea de metanie. Peste puțină vreme, se va strămuta în sihăstria de la Buciumeni, unde rânduiala slujbelor și viețuirea ascetică a monahiilor o îndeamnă la o profundă detașare de lume și de cele materiale.

Sub îndrumarea schimonahiei Paisia Gherasimescu, cunoscută pentru sfințenia vieții sale și a părinților Mina Prodan și Ioachim Spătaru, ucenicul său, de la Mănăstirea Neamț, care cercetau duhovnicește obștea schitului, va urma din nou dorul dumnezeiesc al retragerii în pustie. Astfel, împreună cu monahia Arsenia, se așază într-o peșteră stâncoasă din Munții Sihlei, la 25 de kilometri de peștera Sfintei Teodora. Despre această perioadă maica a evitat să vorbească prea mult. Postul îndelungat, privegherile de noapte și rugăciunea stăruitoare cu lacrimi au stârnit mânia vrăjmașului diavol, care le înfricoșa cu tot felul de ispite. După mai multe nopți de priveghere cu psaltire și metanii,

Chilia-muzeu a schimonahiei Teoctista Busuioc

diavolul li s-a arătat aievea și a lovit-o pe maica schimnică peste șold, încât a rămas cu durere până la sfârșitul vieții. Nemaiputând răbda ispitele pustnicești, maica Arsenia s-a întors la schit, dar schimonahia Teoctista a rămas neclintită ca stâncile Sihlei, singură, răbdând frigul, foamea și sălbăticia locului, timp de mai bine de 15 ani. Începându-se a se defrișa pădurile și temându-se să nu îi fie descoperită taina nevoinței, slăbită trupește, a revenit în Schitul Buciumeni. Obișnuită cu tăcerea și cu liniștea munților, vara mergea din nou în peștera de la Sihla, iar iarna revenea în pustia chiliei sale.

În căsuța modestă, care se află în livada dinspre altarul de vară al mănăstirii, lângă noua casă arhierească, a rămas alături de ucenicele sale, monahia Teofilia Antonescu și monahia Nina Stoica, până la desființarea din 1960. Se nevoia în aceeași simplitate: un pat de scânduri cu rogojină, un levicer pe deasupra, o masă cu scaun, icoane și cărți. Postea atât de mult, încât maica Nina, ucenica sa, urmărindu-i nevoința, s-a întrebat dacă este înger în trup sau trup cu chip de înger. Mânca doar după apusul soarelui, iar lunea, miercurea și vinerea nu gusta nimic. În chilia sa totul se făcea cu binecuvântare, maicile nu vorbeau între ele și se rugau în tăcere. Împreună cu ucenicele sale a rămas sub povățuirea părintelui duhovnic Ioachim Spătaru de la Neamț, care le va îndruma și în timpul prigoanei comuniste. Părintele Ioachim este, de asemenea cel care a îmbrăcat în ferecătură de argint aurit Icoana Maicii Domnului din biserică, la atelierul Mănăstirii Neamț, la cererea și cu ajutorul material al schimonahiei Teoctista, în anul 1941[1].

Decretul 410, din 28 octombrie 1959 forțează destrămarea obștii monahale de la Buciumeni, care număra 72 de viețuitoare, conform catagrafiei din 25 martie 1960, în care este menționată și schimonahia Teoctista Busuioc. Silită de împrejurări, se va retrage în Nicorești, la casa părintească a ucenicei sale, monahia Teofilia Antonescu († 1990), continuând cu aceeași râvnă rânduiala pustnicească până în anul 1974. Neputincioasă și obosită de tergiversarea latentă a sistemului comunist, după 14 ani de suferință, o roagă pe monahia Luciana Partenie să intervină insistent pe lângă Înaltpreasfințitul Antim Nica să îi accepte întoarcerea în mănăstire. Se așază în chilia maicii Luciana, căci, șubrezite de vreme și rămase neîngrijite, cele *19 case-chilii călugărești*, câte erau consemnate în *Registrul Inventar din februarie, 1944*, s-au deteriorat puternic, iar mai apoi au fost demolate, rămânând doar cinci dintre ele. Maica Luciana care stătea în camera alăturată, spunea că niciodată noaptea, nu se stingea lumina din chilia sa. Se închina la marginea patului cu metanierul și se nevoia după putere la cei 80 de ani pe care i-a dus cu multă dăruire în slujba lui Hristos. Se străduia cu osârdie să nu îi rămână canonul și pravila nefăcute, zicând adesea că *„monahul care nu își face pravila aici, și-o face în iad. Iar canonul de schivnic este de 600 de metanii, 1.200 de închinăciuni, citirea la psaltire și neîncetata rugăciune a inimii“*[2]. În tinerețile sale fusese de statură înaltă, zveltă, *„ciolănoasă“*, cum zicea maica Luciana, un trup puternic care a slujit-o în duhul nevoinței ascetice. Iar

1. Valeriu Bulboacă, *Monografia Mănăstirii Buciumeni,* manuscris nepublicat, 30 mai 1959, p. 34.
2. Arhimandrit Daniil Oltean, „Viața îmbunătățită a schimonahiei Teoctista Busuioc“, în: Neculai Staicu-Buciumeni, *Monument istoric Mănăstirea Buciumeni,* , Editura Făt-Frumos, București, 2004, p. 154.

trăsăturile chipului său, delicate, nepământești, de o subțirime bizantină, au rămas aceleași și în anii bătrâneții, când, deși era încercănată de suferință, își ducea cu aceeași râvnă rânduiala postului și a privegherilor de noapte.

Nu se mai putea deplasa, dar se obișnuise cu durerea, suferind cu răbdare crucea bolii și a bătrâneții, pregătindu-se pentru marea întâlnire cu Hristos. Cu o zi înainte de obștescul sfârșit, rama Icoanei Maicii Domnului „*Îndurerata*“, moștenire de la bunica sa, s-a rupt și icoana a căzut lângă perete. Și-a prevestit sfârșitul zicându-i maicii Luciana: „*Maică Luciana, mâine la ora 8 mă duc la Domnul*“, iar părintele Clement Cucu de la Mănăstirea Sihastru a venit, fără ca cineva să îl cheme, pregătit cu Sfintele Taine, pentru ultima oară. Era 27 iulie, 1977. Maica Luciana, care i-a fost alături ultimii trei ani de viață, i-a pregătit toate cele de îngropare. Este înmormântată în cimitirul mănăstirii, simplu, în tăcere, la fel de discret ca însăși viața sa.

Nevoința ascetică de pe Valea Iordanului și din Munții Sihlei, postul îndelungat și rugăciunea cu lacrimi i-au curățat sufletul și mintea de patimi încât a primit de la Dumnezeu darul înaintevederii. Maici și surori care îi cereau sfatul, mergeau la ea cu sfială, știind că deja le citise sufletele. I se dusese vestea că este maică „*severă și cu toată experiența întru toate*“, după cum o și recomanda starețа din acea vreme, monahia Evsevia Costin, într-o cerere adresată Episcopiei Buzăului, în 1956, „*spre a putea fi introdusă în Consiliul spiritual și schimonahia Teoctista Busuioc*“. Refuză propunerea maicilor de a fi stareță, pentru a nu pierde liniștea și rugăciunea dobândite cu multă osteneală și răbdare. Considera că tăierea voii și smerenia sunt principalele virtuți ale monahului, spunând că orice lucrare în mănăstire trebuie făcută cu rugăciune și binecuvântare. „*Când pleci la apă* (căci pe vremea aceea apa se aducea de la o fântână îndepărtată, s.n.), *cu cobilița, spune: «Blagosloviți!». Când pui de mămăligă, spune «Blagosloviți!», căci atunci te blagoslovește îngerul tău și ești păzită de tot răul*“[3]. Cumințenia, discreția și vorba chibzuită erau, pentru schimonahia Teoctista, virtuți ce îl țin pe monah la distanță de curiozitatea lumii și de împrăștierea minții care alungă duhul rugăciunii și al evlaviei: „*Să nu întrebi pe nimeni: «Ce mai faci?» și să nu ridici ochii din pământ când vezi un străin în mănăstire!*“ Avea mare evlavie la Maica Domnului, căreia i-a încredințat totul: părinții, familia și însăși viața sa, despre care vorbea foarte puțin.

Dar ceea ce o caracterizează cel mai bine pe schimonahia Teoctista Busuioc este dorul său mereu proaspăt de viață pustnicească. Reînnoia în sine această stare de lepădare totală pentru a nu pierde dulceața harului dobândit cu greu încă de la Iordan.

Așa a rămas în sufletele celor care au cunoscut-o, a maicilor bătrâne pe care le-am cunoscut și eu și de la care am primit ca moștenire datoria morală de a putea încondeia, în smerite cuvinte, viața acestei mari cuvioase, comoara de mult preț a Mănăstirii Buciumeni.

Monahia Teofana Iordache

3. Arhimandrit Daniil Oltean, „Viața îmbunătățită a schimonahiei Teoctista Busuioc“..., p. 154.

RELICVE ATHONITE ÎN GALAȚI, LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI AL XIX-LEA

În urmă cu un sfert de veac (19-21 octombrie 2001), la inițiativa ÎPS Arhiepiscop Casian (pe atunci Episcop al Dunării de Jos), în orașul de reședință al eparhiei, Galați, a fost adusă de la Mănăstirea de monahii Kato Xenia (în apropiere de orașul Almyros Volos, prefectura Magnezia, Grecia), în procesiune solemnă, o raclă cu două părticele din Brâul Maicii Domnului, care se păstrează în această mănăstire și care a fost oferită obștii monahale de acolo, ca dar, de Mănăstirea Vatoped din Sfântul Munte Athos, în anul 1552.

Această sfântă și prețioasă relicvă a fost mai întâi cinstită de peste un milion de creștini ortodocși din Iași, cu ocazia prăznuirii Sfintei Preacuvioasei Parascheva, după care, cu bunăvoința Înaltpreasfințitului Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei (actualmente Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române), în drumul spre întoarcere în Grecia a poposit la Galați, unde timp de trei zile s-au închinat sfântului odor aproximativ 800.000 de credincioși din Moldova de Jos, dar și din alte provincii românești. Această evlavioasă manifestare a fost catalogată atunci drept *„cel mai important eveniment din istoria eparhiei“* de la Dunărea de Jos[1].

Ceea ce nu se știa atunci este faptul că o parte din Cinstitul Brâu al Maicii Domnului (nu cea de la Mănăstirea Kato Xenia) a mai fost într-o procesiune în Galați, în lunile iunie – iulie din anul 1817, eveniment despre care vom aduce mărturii în continuare.

Calendarul Bisericii Ortodoxe înscrie două evenimente dedicate Cinstitului Brâu al Maicii Domnului, între zilele de prăznuire din cadrul unui an, și anume: la 12 aprilie *Aducerea Cinstitului Brâu al Maicii Domnului la Constantinopol;* iar la 31 august *Pomenirea așezării în raclă a cinstitului brâu al Preasfintei Născătoare de Dumnezeu.*

O scurtă biografie a Sfântului Paisie Velicicovski, starețul Mănăstirilor Neamțu și Secu, scrisă de un monah din obștea Mănăstirii Neamț, numit Vitalie, a fost descoperită de părintele Ioan Ivan, în anul 1957, la sfârșitul unui *Minei* pe luna februarie din Biblioteca Mănăstirii Neamț, scriere intitulată *Arătare în scurt pentru Cuviosul părintele arhimandrit Paisie, ce au fost stareț Sfintelor Monastiri Neamțului și Secului*[2]. Autorul, Vitalie monah, născut în anul 1748 l-a cunoscut personal pe Sfântul Paisie, întrucât a fost primit în anul 1771,

1. „Brâul Maicii Domnului a binecuvântat Eparhia Dunării de Jos“, în: *Călăuză ortodoxă*, număr special, 19-21 octombrie 2001, p. 2-9; *Biserică, misiune, slujire,* Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 2001, p. 336; Pr. conf. dr. Cristian Gagu, „Sfinți pelerini și evenimente de seamă desfășurate în Arhiepiscopia Dunării de Jos sub arhipăstorirea Înaltpreasfințitului Arhiepiscop dr. Casian Crăciun“, în: *Teologie și educație la Dunărea de Jos*, fascicula XIV, Editura Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Galați, 2015, pp. 126-127.

2. Diac. Ioan Ivan, „Paisie Velicicovshi“, în: revista *Mitropolia Moldovei și Sucevei*, an, XXXIV, nr. 1-2 (ianuarie-februarie), 1958, pp. 131-133.

după propriile mărturisiri, în obștea Mănăstirii Dragomirna, unde se așezase Cuviosul Paisie cu câțiva din ucenicii săi, după venirea din Sfântul Munte Athos, când a trecut și prin Galați[3].

La finalul biografiei respective, monahul Vitalie a găsit de cuviință să înscrie o scurtă cronică a unor întâmplări și evenimente la care a fost martor ocular. Între acestea se află și o informație care consemnează aducerea în pelerinaj la Mănăstirea Neamț, de la Sfânta Mănăstire Vatoped din Muntele Athos, a unor sfinte relicve în luna iunie 1817. Iată relatarea despre acest pelerinaj a cuviosului Vitalie:

„La acest fericit an, 1817, au venit aicea la Mănăstire(a) (Neamțului) Sf(ântul) Lemn din Cinstita Cruce și cu Sfântul Brâu al Preab(ogorodi)ț(ei) și cu alte sfinte odoară. Și mult ne-am folosit, proslăvind numele lui Dumnezeu, iuni(e) 27, din Sfita Goră de la Vatopedu"[4].

Citind această relatare considerăm că drumul de la Muntele Athos la Mănăstirea Neamț nu putea să ocolească orașul Galați, întrucât din acest târg dunărean porneau pe apă în pelerinaje la locurile sfinte creștinii și tot aici acostau corăbiile care aduceau hagii și proschinițiii din Țara Sfântă și de la mănăstirile din Muntele Athos.

O altă însemnare făcută în iulie 1817, la care ne vom referi puțin mai departe, pomenește Galațiul ca punct terminus al întoarcerii monahilor cu sfintele relicve, înainte de a părăsi Moldova cu destinația Mănăstirea Vatoped.

Fără îndoială că primul conac pe pământ moldovenesc l-au făcut părinții vatopedini la Mănăstirea „Sf. Arhangheli" din Galați, metoc al Mănăstirii Neamț, chinovie monahală a cărei biserică fusese sfințită cu 12 ani înainte (29 octombrie 1805)[5]. Egumen al metocului gălățean era în vara anului 1817 ieromonahul Sofronie[6].

Galațiul, reședința Protopopiatului Covurlui, se afla la 1817 în jurisdicția bisericească a Episcopiei Romanului, episcop fiind atunci învățatul arhiereu Gherasim Clipa Barbovschi (martie 1803-15 martie 1826)[7]. Nu este exclus ca ierarhul locului să fi venit atunci la Galați, pentru a întâmpina sfintele relicve. Episcopul Gherasim Clipa (1803-1826) credem că a fost în vizite oficiale sau canonice în spațiul ținutului Covurlui de mai multe ori, cu diverse ocazii, ca de exemplu: intrarea domnilor în Moldova, prin Galați, după primirea firmanului de la Înalta Poartă, precum: *Scarlat Callimachi* (17/24 august-17/29 octombrie 1806[8]; *Alexandru Moruzi,* în cea de-a treia domnie în Moldova (3/15 octombrie 1806-7/19 martie 1807); *Mihail II Suțu,* aflat pe tronul Moldovei din 12/24 iunie 1819-februarie 1821; *Ioan (Ioniță) Sandu Sturdza* (1/13 iulie 1822-23 aprilie/5 mai 1828); sfințiri de biserici, sau cu diverse misiuni încredințate de Mitropolitul Moldovei, de domnii țării sau de caimacami.

Știm sigur că Episcopul Gherasim s-a aflat, în mai 1821 în Galați, purtând o scrisoare a boierilor Divanului „către toată potolirea, buna statornicie și liniște petrecire a tuturor de obștiă"[9].

3. Ioan Augustin Guriță, *„Ținând cu putere cuvântul vieții"*. Studii și documente privitoare la istoria bisericească și culturală a Moldovei (sec. XVIII-XIX), Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza", Iași 2021, p. 305.

4. *Biblioteca Academiei Române,* Ms. românesc nr. 704, f. 61; Ilie Corfus, „Câteva însemnări privind Biserica Moldovei", în: revista *Mitropolia Moldovei și Sucevei*, an. L, nr. 1-2 (ianuarie-februarie), 1974, p. 121; Ilie Corfus, „Însemnări de pe manuscrise și cărți de cult privind istoria Bisericii Ortodoxe Române", în: revista *Biserica Ortodoxă Română*, anul XCIV, 1976, nr, 7-8 (iulie-august), p. 812, nr. 106; *Însemnări de pe manuscrise și cărți vechi din Țara Moldovei,* un corpus editat de I. Caproșu și E. Chiaburu, vol. III (1796-1828), Casa Editorială Demiurg, Iași, 2009, p. 408.

5. Arhim. Daniil Oltean, *Mănăstirea „Sfinții Arhangheli" - Metoc din Galați,* Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 2005, p. 18; Arhim. Daniil Oltean, „Mănăstirea «Sfinții Arhangheli» - Metoc din Galați", în: vol. *Domnitorii și ierarhii Țării Românești-ctitoriile și mormintele lor*, Editura *Cuvântul Vieții* a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, București, 2009, pp. 960-961.

6. Arhim. Daniil Oltean, *Mănăstirea Sfinții Arhangheli- Metoc din Galați* (ed. 2005), p. 21.

7. Preot Scarlat Porcescu, *Episcopia Romanului,* Editura Episcopiei Romanului și Hușilor, 1984, pp. 258-269.

8. Paul Păltănea, *Istoria orașului Galați de la origini până la 1918,* ed. a II-a, partea I, ediție coordonată de pr. Eugen Drăgoi, Editura Partener, Galați, 2008, p. 259.

9. Hurmuzaki, *Documente privitoare la istoria românilor,* vol. X, 1763-1844 (publicate de N. Iorga), București, 1897, p. 587; Paul Păltănea, *Istoria orașului Galați de la origini până la 1918,* ed. a II-a, partea I..., p. 266.

Primirea brâului Maicii Domnului, 19 octombrie 2001

Era o misiune care încerca să liniștească populația din Galați, după sângeroasele evenimente ale Eteriei, care se petrecuseră în orașul de la Dunăre[10]. La Galați, dar și în ținutul Covurlui, ierarhul de la Roman a găsit atunci „pilde de împotrivire asupra celor înrăutățiți"[11]. De asemenea, este posibil ca Episcopul Gherasim al Romanului să fi resfințit, în anul 1823, biserica Vovidenia din Galați[12].

După uzul vremii, ierarhul eparhiot, când se afla în misiune într-un ținut, protopopul locului îl însoțea și se ocupa de buna primire a arhipăstorului și de găzduirea sa, participând, după caz la evenimentele pe care episcopul le patrona. La data sosirii și întoarcerii în Galați a odoarelor vatopedine, protopop al ținutului Covurlui, cu sediul în Galați era vrednicul preot iconom Gheorghe Avram (aflat la cârma Protoieriei Covurlui între decembrie 1786-1 martie 1824), bunicul lui *Alexandru Cernat,* viitorul general și comandant strălucit al Armatei Române în Războiul de Independență din anii 1877-1878.

Chiar dacă Episcopul Gherasim n-a fost prezent în Galați, la sosirea Brâului Maicii Domnului, în iunie 1817, protopopul Gheorghe Avram va fi fost cel care, oficial, a întâmpinat delegația athonită în Galați.

Nu știm dacă în deplasarea de la Galați spre Mănăstirea Neamț delegația vatopedină a făcut doar popasuri de noapte sau a inclus în acest periplu și momente de adăstări la unele biserici sau mănăstiri din traseu, pentru slujbe și pentru închinarea slujitorilor bisericești și a creștinilor la sfintele odoare, așa cum cunoaștem că au procedat, din cea de-a doua însemnare, reprodusă mai jos, pe când monahii athoniți se întoarcereau la Galați. La începutul secolului al XIX-lea distanța dintre Galați și Mănăstirea Neamț se putea parcurge, în timpul verii, în 3-4 zile. Un astfel de calcul ne oferă aproximativ data când au ajuns în Galați părinții custozi ai sfintelor relicve, și anume 20-23 iunie 1817 sau ante 20 iunie.

Iată însemnarea din 19 iulie 1817, care confirmă fără niciun dubiu, părerea noastră exprimată mai sus că părinții de la Vatoped au poposit în Galați, înainte de a se deplasa la Mănăstirea Neamț și tot în Galați ia sfârșit acest pelerinaj, o lună de zile mai târziu. Astfel, pe un exemplar al cărții *Cazanii,* imprimată la Râmnic în anul 1792, care a aparținut parohiei Filipeni, județul Bacău, la fila 159 se află următoarea în-

10. Seraschierul (comandant al armatei turcești, n. ns.) Yusuf cerea Episcopului Gherasim, la 24 mai 1821, să îndemne pe locuitori să se întoarcă la casele lor. M. Guboglu, *Catalogul documentelor turcești,* vol. II, Direcția Generală a Arhivelor Statului din R.P.R., București, 1974, p. 443, nr. 1560; Valeriu Veliman, „Documente turcești privind evenimentele de la 1821 din Principatele române", în: *Cercetări istorice*, XII-XIII, 1981-1982, pp. 351-352.

11. Paul Păltănea, *Istoria orașului Galați de la origini până la 1918,* ed. a II-a, partea I..., p. 266. Peste doi ani (6 septembrie 1823), Episcopul Gherasim, acuzat pe nedrept că ar fi fost implicat în Eterie, este judecat de domn și achitat, dovedindu-se că acuzele la adresa sa au fost neadevărate. Hurmuzaki, *Documente privitoare la istoria românilor,* vol. X, 1763-1844..., p. 583-588, doc. XXXVIII; *Răscoala din 1821. Eteria în Principatele Române,* Editura Academiei R.P.R, București, 1960, pp. 232-238, Doc. nr. 150.

12. Preot C. Cronț, „Biserica «Vovidenia», Galați – monument istoric. Schiță monografică și bibliografică", în: *Glasul Bisericii*, anul XXXIII, nr. 1-2, ianuarie-februarie 1974, p. 146.

semnare cu caractere chirilice, datorată dascălului Ștefan de la Orășa:

„**Să să știe de când au trecut Sfântul Brâu al Maicii Domnului și Sfântul Cap al Sfântului Grigorie Bogoslovul. Au venit de la Bacău și au fost aici, la sat Orășa, cu mare cinste primind în biserică m(i)ercuri sara și a doua zi, făcând ag(h)iasmă în ogradă, l-am petrecut cu cinste, mergând la Târgul Ocnii, de la Ocna în Galați și pentru ca să să știe am însămnat, Ștefan dascălul, 1817, iulii 19**“[13].

O altă însemnare despre același pelerinaj, tot din perioada întoarcerii sfintelor relicve la Galați, o găsim pe un *Penticostar* tipărit în oficina din Iași, la 1753, care a aparținut parohiei Motoșeni[14], carte aflată actualmente, de asemenea, în Depozitul de carte veche de la Mănăstirea Bogdana. Reproducem însemnarea respectivă scrisă cu caractere chirilice (fila 27 v), datorată preotului Gheorghe din Popeni, sat component al comunei Căiuți, județul Bacău:

„**Să să știi di cându au vinitu niște sfinte moaște pi la noi, anume Brâul Precistei, Capul lui Ion Botizăturiul (*sic*), Crucea care-i făcută din Sfântul lemnu al Domnului H<ri>s<tos>, Icoana care-i făcută di Sfântul și Evanghelist Luca, a Precistei. Și au făcut o sfântă osfeștanii la Neculai Marchitanul[15] ot Căiuțul Mic întru marți, leat 1817, iulii 24. Aceste Sfinte moaște sântu di la Mormântul Domnului. 1817, iulii 24. Gheorghe preot ot Popeni**“[16].

Părintele Gheorghe se vede treaba că nu era prea bine informat despre odoarele sfinte, de vreme ce scrie despre capul Sf. Ioan Botezătorul, în realitate fiind vorba de capul Sf. Ierarh Grigorie Bogoslovul[17], dar și de faptul că sfintele relicve au fost aduse de la Mormântul Domnului (din Ierusalim) și nu de la Mănăstirea Vatoped cum știm din relatările anterioare. Dar astfel de *lapsus calami* se întâlnesc destul de des în însemnările vechi. Important pentru noi este reperul calendaristic, anume marți, 24 iulie 1817, când în drumul de întoarcere de la Căiuți[18], părinții din Vatoped se aflau la o distanță de cca 160 km de Galați, unde vor fi ajuns pe la 27-28 iulie.

Desigur, în așteptarea unei corăbii cu care să ajungă din portul gălățean la Athos, părinții de la Vatoped au găzduit, ca și la venire, în clădirile metocului Mănăstirii Neamț, prilej pentru alți gălățeni sau trecători prin orașul de la Dunăre să se închine sfintelor relicve. Este posibil, totodată, ca aceste sfinte odoare să fi fost aduse și în biserica Mănăstirii Precista din Galați, care era închinată Vatopedului de ctitorii ei dintru început, la mijlocul secolului al XVII-lea. Egumen al Mănăstirii Precista în vara anului 1817 era *Antim*[19].

În final, subliniem că în lunile iunie și iulie ale anului 1817, orașul Galați a fost binecuvântat și sfințit de: *o părticică din Sfânta Cruce a Mântuitorului Iisus Hristos, de părticele din Brâul Maicii Domnului, de moaștele (capul) Sf. Grigorie de Nazianz (Bogoslovul, prăznuit la 25 ianuarie) și de o icoană a Maicii Domnului, zugrăvită de Sf. Evanghelist Luca,* toate aparținând patrimoniului sacru al Mănăstirii Vatoped din Sfântul Munte Athos.

Pr. Eugen Drăgoi

13. Monahia Mihaela Radu, Monahia Iuliana Păduraru, *Fondul de carte veche de la Mănăstirea Bogdana. Cartea românească veche (1642-1830). Catalog,* Editura Filocalia, Roman, 2021, p. 461. Cartea respectivă se află actualmente în Depozitul de carte veche de la Mănăstirea Bogdana, județul Bacău. Orășa este astăzi sat aparținând de comuna Livezi, județul Bacău.

14. Parohie aflată actualmente în cadrul Protopopiatului Sascut, județul Bacău.

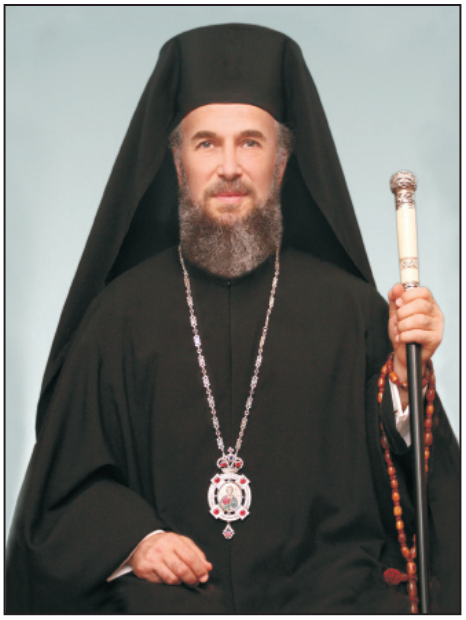
15. Marchitanul era vânzător de mărunțișuri, comerciant ambulant. „Profesia“ aceasta a devenit cu timpul, potrivit sistemului oficial de denominare personală, nume de familie în Moldova.

16. Monahia Mihaela Radu, Monahia Iuliana Păduraru, *Fondul de carte veche de la Mănăstirea Bogdana. Cartea românească veche (1642-1830). Catalog...,* p. 200, nr. 349.

17. Este Sf. Grigorie (329-389), Episcop de Nazianz și de Constantinopol, numit și „Teologul“, părinte capadocian cu o vastă operă teologică.

18. Astăzi Căiuți, comună în județul Bacău, de care aparțin mai multe sate, între care și Popeni.

19. Florin Marinescu, „Mănăstirea Precista din Galați, metoc al Mănăstirii Athonite Vatoped. Date preliminare“, în: *Studii danubiene*, an. I, nr. 1, Galați, 2009, p. 67; Cristian-Dragoș Căldăraru, *Biserica fortificată „Precista“, monument de cultură românească*, Editura Partener, Galați, 2010, p. 77.

AGENDA ÎNALTPREASFINȚITULUI ARHIEPISCOP CASIAN

LITURGICE

1 decembrie – săvârșește slujba de Tedeum cu ocazia sărbătorii Zilei Naționale a României în Catedrala Arhiepiscopală din Galați și rostește cuvânt de învățătură.

3 decembrie – participă, la slujba Sfintei Liturghii în Capela Centrului de Detenție Brăila-Tichilești, urmată de slujba de sfințire a icoanelor din Capela unității cu noii sfinți canonizați în acest an de Biserica Ortodoxă Română și apoi a binecuvântat cu agheasmă troița și noile locații din incinta Penitenciarului, în urma reorganizării și modernizării acestora; oferă din partea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel Diploma și Medalia Anului Centenar al Patriarhiei Române clericilor din unitățile penitenciare din regiunea sud-est și rostește cuvânt de învățătură.

4 decembrie – participă, la Penitenciarul din Brăila, la momentul liturgic prilejuit de aducerea spre închinare a raclei cu moaștele Sfântului Ierarh Nicolae, rostind cuvânt de învățătură;

– participă la Procesiunea „*Călători pe calea Sfinților*“ de la Brăila, la care au fost prezenți slujitori din protopopiatele Galați și Brăila, precum și numeroși credincioși brăileni, ocazie cu care au fost aduse spre închinare raclele cu fragmente din moaștele Sfântului Ierarh Nicolae și ale Sfinților Tămăduitori Pantelimon, Efrem cel Nou, Nectarie de Eghina și Luca al Crimeei;

– săvârșește, în biserica „Sf. Ierarh Nicolae“ din Brăila, slujba Vecerniei și a Litiei și rostește cuvânt de învățătură.

5 decembrie – săvârșește Taina Sfântului Maslu în Catedrala Arhiepiscopală din Galați și rostește cuvânt de învățătură;

– săvârșește slujba Vecerniei și a Litiei în biserica „Sf. Ierarh Nicolae“ din Galați, și rostește cuvânt de învățătură.

6 decembrie – Sf. Ierarh Nicolae – săvârșește Sfânta Liturghie în biserica „Sf. Ierarh Nicolae“ din municipiul Brăila și rostește cuvânt de învățătură.

7 decembrie – Sf. Mc Filofteia de la Curtea de Argeș – săvârșește slujba Sfintei Liturghii în Catedrala Arhiepiscopală, urmată de slujba Parastasului pentru ctitorii acestui sfânt locaș trecuți în veșnicie și rostește cuvânt de învățătură;

– rostește cuvânt de învățătură și binecuvintează credincioșii participanți la slujba Sfintei Liturghii de la biserica „Sf. Mc. Filofteia de la Curtea de Argeș“ din municipiul Galați, cu prilejul sărbătorii hramului acestei bise-

Tedeum oficiat cu ocazia sărbătorii Zilei Naționale a României

Sfințirea troiței din incinta Centrul de Detenție - Tichilești

ricii, binecuvintează cu aghiasmă lucrările de reamenajare realizate la interiorul și exteriorul sfântului locaș, întrucât în urmă cu două luni biserica acestei parohii a trecut prin încercarea grea a unui incendiu.

11 decembrie – participă la slujba Vecerniei cu Litie la biserica „Sf. Spiridon" a Spitalului de Pneumoftiziologie din mun. Galați și la Capela „Sf. Spiridon" a Căminului de Bătrâni „Sf. Spiridon" din mun. Galați și rostește cuvânt de învățătură.

12 decembrie – Sf. Ierarh Spiridon – săvârșește slujba Sfintei Liturghii în biserica „Sf. Spiridon" din municipiul Galați, hirotesește întru iconom stavrofor pe pc. pr. capelan Ovidiu Gafton de la biserica din cadrul Penitenciarului Galați și rostește cuvânt de învățătură cu ocazia hramului acestui sfânt locaș.

13 decembrie – duce în pelerinaj, cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel și la invitația Înaltpreasfințitului Părinte Petru, Mitropolitul Basarabiei, racla cu moaștele Sf. Andrei și slujește Sf. Litughie în biserica Sf. Ap. Andrei din Durlești, municipiul Chișinău, cu prilejul sărbătorii Sf. Ap. Andrei (potrivit calendarului iulian neîndreptat), hramul locașului de cult.

14 decembrie – săvârșește slujba Sfintei Liturghii în Catedrala Arhiepiscopală și rostește cuvânt de învățătură.

Hramul bisericii „Sf. Spiridon" din Galați

15 decembrie – săvârșește slujba de sfințire a noii biserici cu hramul „Sfinții Apostoli Petru și Pavel" din cadrul Penitenciarului de maximă siguranță din municipiul Galați, conferă din partea Preafericitul Părinte Patriarh Daniel Ordinul „Sanctus Stephanus Magnus" preotului capelan Ovidiu Gafton și rostește cuvânt de învățătură.

18 decembrie – Sf. Cuv. Daniil Sihastrul – participă, la Parohia „Sf. Ioan Iacob de la Neamț și Sf. Cuv. Daniil Sihastrul" din municipiul Galați, la slujba Sfintei Liturghii și rostește cuvânt de învățătură.

19 decembrie – săvârșește Taina Sfântului Maslu în Catedrala Arhiepiscopală din Galați și rostește cuvânt de învățătură.

20 decembrie – Sf. Mc. Ignatie Teoforul – participă la slujba Sfintei Liturghii în Capela „Sf. Ignatie Teoforul și Sf. și Dreptul Lazăr" din cadrul Centrului de zi pentru copii al Parohiei „Sf. Spiridon" din municipiul Galați și rostește cuvânt de învățătură;

Tradiționala serbare de colinde a elevilor de la Seminarul Teologic Ortodox „Sf. Ap. Andrei“

– săvârșește slujba de sfințire a bisericii cu hramurile „Sfântul Cuvios Antonie cel Mare și Sfântul Sfințit Mucenic Lucian“ din localitatea Șerbeștii Vechi, județul Galați, hirotesește întru iconom stavrofor pe pc. pr. paroh Stelian Paraschiv și îi conferă Ordinul „Crucea Sfântului Apostol Andrei pentru clerici“, iar ctitorilor le conferă distincția eparhială „Vrednicia andreiană“ și rostește cuvânt de de învățătură.

21 decembrie – săvârșește slujba Sfintei Liturghii în Catedrala Arhiepiscopală și rostește cuvânt de învățătură;

– săvârșește slujba de sfințire a bisericii cu hramul „Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil“ din localitatea Cuca, Protopopiatul Covurlui și rostește cuvânt de de învățătură.

22 decembrie – săvârșește, la monumentul martirilor Revoluției din Cimitirul „Eternitatea“, în prezența reprezentanților militarilor, jandarmilor, autorităților gălățene, ai asociațiilor locale de revoluționari și a membrilor familiilor martirilor, slujba de pomenire a eroilor martiri ai Revoluției din decembrie 1989 și rostește cuvânt de învățătură.

25 decembrie – **Nașterea Domnului** săvârșește slujba Sfintei Liturghii în Catedrala Arhiepiscopală din Galați și rostește cuvânt de învățătură.

26 decembrie – săvârșește slujba Sfintei Liturghii în Catedrala „Nașterea Domnului“ din municipiul Brăila și rostește cuvânt de învățătură.

Slujba de pomenire a eroilor martiri ai Revoluției din decembrie 1989

27 decembrie – săvârșește slujba Sfintei Liturghii în biserica Parohiei „Sf. Arhid. Ștefan“ din municipiul Galați și rostește cuvânt de învățătură.

28 decembrie – săvârșește slujba Sfintei Liturghii în Catedrala Arhiepiscopală și rostește cuvânt de învățătură.

31 decembrie – săvârșește Slujba din noaptea trecerii dintre ani în Catedrala Arhiepiscopală din Galați și rostește cuvânt de învățătură.

SOCIAL – CULTURALE

3 decembrie – participă la Centrul de Detenție Brăila-Tichilești la o conferință duhovnicească dedicată Anului omagial și comemorativ 2025, susținută de minorii și tinerii custodiați în acest centru și le oferă pachete cu hrană neperisabilă, articole vestimentare, produse de igienă personală, articole de curățenie, precum și daruri de zidire sufletească – cărți de rugăciune, iconițe, cruciulițe și revista eparhială „Călăuză ortodoxă“; participă, la Teatrul „Maria Fi-

Colindători la Centrul Eparhial din Galați

lotti“ din Brăila, la Concertul de colinde intitulat „*Sfântul Nicolae ocrotitorul cel blând și bun al brăilenilor*“, rostind cuvânt de binecuvântare.

14 decembrie – binecuvintează, la Catedrala Arhiepiscopală din Galați, membrii ansamblurilor folclorice și ai grupurilor de colindători din cele două județe ale Eparhiei Dunării de Jos, Galați și Brăila, dar și din Republica Moldova și Ucraina.

15 decembrie – participă în sala de bibliotecă „Preot Ionel Pavel“ din cadrul Așezământului cultural-filantropic „Sfântul Ierarh Ioan Gură de Aur“ din incinta bisericii parohiei „Înălțarea Domnului“ – Galați la sesiunea de informare în cadrul proiectului național Centrului de activități cu tineretul „Sfântul Ilie Tesviteanul“.

16 decembrie – participă, la Teatrul Național de Operă și Operetă „Nae Leonard“ din Galați, la Serbarea închinată praznicului Nașterii Domnului, organizată de Seminarul Teologic „Sf. Ap. Andrei“ – Galați, oferă daruri copiilor și elevilor din cadrul acestei instituții de învățământ teologic și rostește un cuvânt de învățătură.

18 decembrie – la Gospodăria anexă a Centrului eparhial de la Mănăstirea „Sfântului Mucenic Trifon“ din comuna Șendrei, județul Galați, inaugurează noul Muzeul al Agriculturii de la Dunărea de Jos; primește la Gospodăria anexă a Centrului eparhial de la Mănăstirea „Sfântului Mucenic Trifon“ din comuna Șendreni, județul Galați, elevi, însoțiți de părinți și bunici, de la Seminarul Teologic „Sf. Ap. Andrei“ – Galați, oferindu-le daruri.

20 decembrie – oferă, în Capela „Sf. Ignatie Teoforul și Sf. și Dreptul Lazăr“, daruri copiilor din cadrul Centrului de zi pentru copii al Parohiei „Sf. Spiridon“ din municipiul Galați.

24 decembrie – participă în Catedrala Arhiepiscopală din Galați la recitalul de colinde susținut de corala Catedralei Arhiepiscopale.

ADMINISTRATIVE

11 decembrie – prezidează, la Centrul Eparhial, ședința de lucru a Permanenței Consiliului Eparhial.

16 decembrie – prezidează, la Centrul Eparhial, ședința de lucru a Permanenței Consiliului Eparhial.

20 decembrie – vizitează și cercetează canonic obștea Mănăstirii „Adormirea Maicii Domnului“ – Tudor Vladimirescu, Protopopiatul Covurlui, județul Galați.

21 decembrie – vizitează comunitatea parohială din localitatea Cuca, Protopopiatul Covurlui, județul Galați.

22 decembrie – vizitează șantierul de la Gospodăria anexă a Centrului eparhial de la Mănăstirea „Sf. Trifon“ – Șendreni, județul Galați.

PRIMIRI

23 decembrie – primește, în Aula Magna a Centrului pastoral-misionar „Sf. Ioan Casian“ din cadrului Centrului eparhial , Corul militar al Garnizoanei Brăila, Grupul de copii „Doina Mândrei“ din Parohia Brătulești, Grupul de copii „Sf. Filotimia“ din Parohia Perișoru și psalții de la Parohia gălățeană „Sf. Cruce“, care au interpretat colinde tradiționale, rostind cuvânt de binecuvântare.

24 decembrie – primește, la Reședința arhiepiscopală, soborul slujitorilor Catedralei Arhiepiscopale veniți cu icoana Nașterii Domnului, cu prilejul sărbătorii Ajunului Nașterii Domnului.

Pr. Gabriel Mungiu, secretar eparhial

SOBORUL SFINTELOR FEMEI ROMÂNCE

